

Glavno Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inostranstvu delu vsake drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narečnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Slovenska povodenj v Narodni skupščini.

Slovenijo so zadele trikrat zaporedoma tako ogromne vremenske nesreče, da je po nekaterih okrajih prebivalstvo gospodarsko docela uničeno. Ni samo to popolnoma izključeno, da bi si nesrečniki sami mogli kaj pomagati, izključeno je tudi, da bi jim mogli privatniki, dasi so mnogo žrtvovali, nuditi zadostno pomoč. Stomilijonske škode popravljali naš človek ne zmore.

Edino upanje, ki ostane, je država. Država ima dolžnost, da skrbi za splošni blagor ljudstva. In tu gre za splošni blagor, ne za posamezno nesrečo tega ali onega človeka. Celi kraji so popolnoma razdejani, ljudje brez dela in brez jela, kaj je nujneje, kot da država priskoči na pomoč.

Tu pa se začne nova križeva postaja našega ljudstva. Centralistična vlada Sloveniji niti mačeha ni. Še mačeha reže pastorki kruh, čeprav tankega, da se skozenj vidi, centralistična vlada ji namesto kruha da kamen.

Nujni predlog naših poslancev.

Naši poslanci so ponovno vložili nujen predlog, da naj vlada za prvo pomoč nakaže 20 milijonov dinarjev, dalje da naj da brezobrestno posojilo občinam, ki so bile najbolj prizadete, ministrstvu za zgradbe naj se da na razpolago 40 milijonov dinarjev za popravo razdrtih mostov in cest, ministru za kmetijstvo se naroča, naj začne z uravnavo hudournikov, minister financ pa naj ustavi za določen čas iztirjevanje davkov.

Govor poslanca Sušnika.

Ta predlog je utemeljeval poslanec Sušnik. V podrobnostih je naštel koliko mostov, jezov in drugih objektov je porušeni. V podrobnostih je opisal veliko škodo, ki jo trpijo posamezni posestniki v teh krajih. Dejal je, da je kljub navedbam le v velikih obrisih podal žalostno sliko katastrofe, ki je zadela Slovenijo.

Naše ceste in mostovi so razdrti in porušeni.

Škoda je ogromna in se še danes ne more preceniti. Gotovo je, da znaša okrog 200 milijonov. Vsa Slovenija, je dejal po-

slanec, je najhujše prizadeta. Dosedaj je vladalo v Sloveniji v gospodarskem oziru zapostavljanje. Vsakdo, ki je prišel v Slovenijo, je sicer hvalil lepoto naših krajev. Toda če so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali kredite za ceste in mostove, ki gredo po zakonu, smo vedno dobili odgovor: V Sloveniji imate vendar lepe bele ceste, kaj hočete še več. Poglejte samo ceste v Srbiji. Odslej tudi ta izgovor ne more držati več. Danes so tudi pri nas ceste razdrte, mostovi porušeni. Sedaj se tudi v Sloveniji ne bo mogoče več varno voziti.

Priskočite na pomoč!

Pomoč za poplavljenе kraje je nujno potrebna iz gospodarskih, socialnih in nacionalnih ozirrov. Tukaj ne pomaga noben izgovor, da ni denarja. Narodna skupščina mora najti sredstva za pomoč poplavljenecem. Če se to ne bo zgodilo takoj, potem Slovenija skoro ne bo več občudovana lepa dežela, ampak bo najbolj zapuščena pokrajina naše države.

Zato poslanec poziva narodno skupščino in vlado, da sprejme predlog za pomoč poplavljenecem in da sprejme nujnost tega zakonskega predloga.

Za predlog so govorili tudi hrvatski in srbski poslanci: dr. Žanić, Baljić in Dimitrij Vujić.

Radičevci in radikali proti Sloveniji.

In sedaj se je zgodilo, kar je v vsaki kulturni državi nemogoče. Radikali in radičevci, ki vedno govore, da so kmetijska stranka, so glasovali proti nujnosti predloga. S tem je izdatna pomoč Sloveniji padla v vodo. Kako morejo samostojneži zagovarjati to za Slovenijo usodepolno in naravnost katastrofalno politiko? Kako more slovenska samostojna stranka, ki se šteje za kmetjsko, glasovati proti nujni pomoči ubogim slovenskim poplavljenecem, ki so večinoma kmetje in obrtniki?

Edina rešitev — lastno gospodarstvo.

Zadnja Žerjavova »Domovina« dopoveduje, da bi bila avtonomija Slovincem škodljiva. Sedaj pa pogledajte: ko bi danes imela Slovenija avtonomijo, bi imela lastne finance, lasten denar in lastno postavodajo. Kaj bi bilo bolj gotovo kot to, da bi v slu-

čaju tako groznih nesreč naš slovenski deželni zbor najizdatneje priskočil na pomoč prizadetim krajem? Pa ne samo to! Ljubljanska avtonomna vlada bi že zdavnaj začela z uravnavanjem hudournikov in s tem že naprej preprečila velik del škode v slučaju povodnji.

Če Žerjavova »Domovina« dokazuje, da bi bila avtonomija za Slovenijo škodljiva, je to razumljivo. Zakaj liberalna stranka je bila že od takrat, ko se je zvezala z Nemci proti Slovincem, vedno proti lastnemu ljudstvu. Naravnost bedasto pa je, da Žerjavova »Domovina« hoče dokazati škodljivost avtonomije takrat, ko je najbolj očitno, kako bi edinole avtonomija rešila Slovenijo propada.

Neumno je govorjenje, da bi SLS, ko bi bila v vladi, vse lahko dosegla, kar bi hotela. Kaj pa Pucelj doseže, kljub temu, da je v skupščini do 50 poslancev radičevske stranke? Kaj pa je Radić dosegel? Sam je priznal na shodih v Bosni, da vlada do sedaj ni dosti naredila. Centralizem je za delo čisto nesposoben, Slovenijo pa naravnost na križ pribija. In če je Žerjavova »Domovina« še vedno zoper avtonomijo in za centralizem, je pač zato, ker je liberalna stranka vedno prva pri tistih rabljih, ki Slovenijo na križ pribijajo.

Naroda skupščina.

3. november. Poslanec Kremžar je stavil nujni predlog, naj se plače uradnikom določijo za stalno, ker nestalnost in nesigurnost plač na uradništvu v njihovem delu silno slabo vpliva. Nesigurna plača še nikdar ni imela dobrih in zanesljivih delavcev.

V finančnem odboru je poslanec Smodej predlagal, naj se vse razpoložljive vsote iz velikega dobička pri razredni loteriji letos nakažejo za poplavljenec. Tudi ostali člani finančnega odbora so bili tega mnenja.

V ministrskem svetu je nastala velika rabuka. Posamezni ministri so predložili proračune. Seveda je vsak segel precej visoko. Finančni minister pa pravi, da proračun ne sme iti nad 11 milijard. Nastal je prepir, ki ni prišel do uspešnega zaključka.

4. november. Na vrsto je prišel nujni zakonski predlog naših poslancev za pomoč slovenskim poplavljenecem. O poteku

te za vladni stranki skrajno sramotne zadeve poročamo na uvodnem mestu. Vlada, v kateri sedi tudi minister Pucelj, je odklonila nujnost te podpore.

Nato je prišel na vrsto vladni predlog za naknadni kredit 100 milijonov Din za železnice. Poslanec Smodej je ob tej priliki odločno grajal slabo gospodarstvo na železnica ter nespametno premeščanje železniškega osebja. Pri železnicah je treba strokovnjakov, ne pa strankarjev.

Ta dan so se zbrali tudi načelniki ožje opozicijskega bloka ter ugotovili, da vlada nima nič pripravljenega dela za skupščino, kateri predlaga same drobnarije. Opozicija zahteva, da se čim prej predložijo zakoni o preosnovi centralne uprave (zmanjšanje števila ministrstev itd.) in o neposrednih davkih. Od zunanjega ministra bodo zahtevali, da poda pojasnilo o zunanjem položaju.

Ministrski svet je res še isti večer vzel v roko zakon o centralni upravi. Predlog je, da se število ministrstev skrči na 12, ukini se ministrstva za konstituantno, za vere, za pošte, za šume in rude, za agrarno reformo, za socialno politiko. Priključila bi se ostalim ministrstvom.

V finančnem odboru je poslanec Sušnik grajal ogromne vsote, ki jih država izmeče za gledališča, zlasti za belgrajsko. Pridružili so se mu tudi drugi poslanci in obveljala je zahteva, naj gledališča postanejo avtonomna. Vlada bo o tem razmišljala.

5. november. Na vrsto je prišel Kremžarjev predlog o stalnosti uradniških plač. Poslanec Kremžar je ob tej priliki ugotovil, da se je samo slovenskim uradnikom odtegnilo poldrug milijon dinarjev za poplavljenice, toda vlada je dovolila za povodnji v Sloveniji samo 120.000 Din in še ti niso bili menda še izplačani. Od vseh milijonskih odtegljajev pa poplavljenici niso vinarja še dobili. Ostala opozicija je podpirala Kremžarjev predlog, toda večina ga je odklonila.

6. november. Muslimanski poslanec je stavil nujen predlog, da se v Bosni in Hercegovini odpravi tobačni davek, ki ga v drugih delih države ni. Za predlog je govoril tudi poslanec Pušenjak, ki se je pritožil, da Slovenija ne uživa ugodnosti glede sajenja tobaka. Vladna večina je predlog odklonila.

Nato je bil sprejet vladni predlog o odobritvi naknadnega kredita 100 milijonov Din za železnice.

Kaj pišejo nasprotniki.

Kdo ima prav? Zadnji »Kmetijski list« piše, da je SLS »gosposka« stranka. Radić pa je trdil na enem zadnjih shodov v Bosni, da so v naši državi tri seljačke stranke, in sicer radikalna med Srbi, radićevska med Hrvati in naša SLS — med Slovenci. Radić ima prav, ker je v SLS res ogromna večina kmetov. Kar se tiče »gospode« — kar končno ni glavno — pa je primeroma pri samostojnejih več kot pri nas. Pa tudi sicer ni mogel Radić prištevati naših samostojnejev med slovenske kmetijske stranke, saj so se podali po-

polnoma pod — hrvatsko Radićevo komando.

Sežiganje mrličev. Ni ga dneva, gotovo pa ne tedna, da bi »Jutro« ne priporočalo stvari, ki jih Cerkev obsoja. Te dni je priobčil ta časopis dolg spis s podobami o sežiganju mrličev. Pravi, da bi bilo bolj človeško, pa tudi ceneje, če bi se trupla ne pokopavala, temveč sežigala. Cerkev sežiganje mrličev strogo prepoveduje, in prav »Jutro« — ki tudi od časa do časa zanika, da bi bil veri in Cerkvi sovražen list — priporoča sežiganje! Povsod se je še izkazalo, da je sežiganje mrličev dražje, kot pa pošten krščanski pokop, saj samo krematoriji (hiše za sežiganje), ki bi se morale sezidati in opremiti po vseh krajih, stale mnogo milijonov. Res, ne samo neukrotljivo sovraštvo do vere, temveč tudi brezprimerna lahkomišljenost narekuje »Jutro« v sedanjih, gospodarsko obupnih časih — pravljicne novotarije.

Avtonomija je škodljiva. Dr. Žerjav trdi v zadnji »Dom.«, da bi bila avtonomija za Slovence škodljiva. Če dr. Žerjav meni, da se bo s takim pisanjem prikupil slovenskemu ljudstvu, se moti. Slovenski narod ve, da je avtonomija edin trajno uspešen izhod iz sedanje slovenske gospodarske mizerije, zato se bo bojeval za njo tudi v bodoče in jo bo tudi dosegel preko žerjavovcev in njihove »Domovine«. — Ali mislite, da bi dr. Žerjav ne bil za avtonomijo, če bi vedel, da v avtonomni Sloveniji za svojo stranko ne potegne »ta kratke«?

Vprašanje kmetijskih dolgov. Zadnja »Domovina« se poteguje za valorizacijo kmetijskih dolgov, to se pravi, da bi bil kmet sedaj za toliko manj dolžan, za kolikor je narastla vrednost našega denarja, ko je najel posojilo. Stvar na sebi ni napačna, vendar naj »Domovina« tudi pove natančno, kako si jo zamišlja. Zakaj pa »Domovina« ni tega takrat zahtevala, ko so bili žerjavovci v vladi? Danes, ko liberalci vsestransko propadajo, zahtevajo žerjavovci od vlade vse, kar kdo hoče, da bi se ljudstvu prikupili. Svoj čas pa so glasovali za to, da se je krona, ki je bila vredna toliko kot dinar, zamenjala z eno četrtinko dinarja, in odličen liberalni voditelj je celo v javnosti zagovarjal predlog, da se naj 16 kron zamenja za en dinar. Liberalci so tudi odtrgali 20 odstotkov pri kolkovanju kronskih bankovcev in kljub temu, da so bili v vladi, jih niso nikdar vrnili. Tako so s kolkovanjem in zamenjavo kron napravili slovenskim kmetom stomilijonsko škodo. Danes pa zahtevajo odpis dolgov. Ogabna hinavščina!

»Domovina« opravičuje napade. Iz Podvincev pri Ptujju je najbrže dobilo uredništvo »Domovine« te dni od lastnega pristaša »pod nos«, saj se v odgovoru v »Listnici« opravičuje glede napadov na duhovščino. Pa se slabo opravičuje, ker bralci »Domovine« sami vedo, da ta list, ne samo da krivično napada najboljše duhovnike, temveč naravnost ali zavito piše neresnico tudi o važnih verskih in cerkvenih zadevah. Sicer pa ne bodo podeželski naročniki »Domovine« z opominom na uredništvo ničesar dosegli. Gospodje

Fašistovska divjanja v Gorici. Atentat na Mussolinija so fašisti zopet izrabili za divjanja nad nedolžnimi primorskimi Slovenci. Pred očmi žandarjev je fašistovska tolpa pretekli četrtek ponoči uničevala dolgoletno delo slovenskih rok. Razdivjana oborožena druhal je vdrla v »Trgovski dom« v Gorici. Tam so prostori Glasbene matice. Tu so divjaki uničili vse, kar jim je prišlo pod roko. Stole, mize, omare, glasovirje, knjige so razbili, zmetali na cesto, polili z bencinom in zažgali. Nato je tolpa udrla v prostore Zveze prosvetnih društev, v pisarno dr. Bitežnika, kjer so vse razdejali, kar jim je prišlo pod roke. Nato so na avtomobilu odpeljali pred katoliško tiskarno, kjer se jih je nabralo okrog 200. Imeli so s seboj tudi bencin. Tu se jim pa napad ni posrečil, ker je policija poslala v obrambo četo vojakov, ki so druhal odbili. Takšno je italijansko junaštvo! Kadar vedo, da jim oblast ničesar ne stori, Slovenci se braniti niti ne smejo — tedaj so ti črnosrajčniki junaki. Velika sramota je pa tudi za italijanske oblasti, ki še vedno govorijo o italijanski kulturi, pa pustijo, da podivjane tolpe divjajo med Slovenci, ki nočejo prav nič drugega, kakor živeti in ohraniti svojo vero in materin jezik.

Mussolinija naj reči smrtna kazen. Mussolini je s svojimi ministri razglasil stroge ukrepe, proti vsem nasprotnikom fašistov. S smrtjo bo kaznovan vsak, kdor bi napadel kralja, kraljico, prestolonaslednika in predsednika vlade. Visoke kazni so zapretene za vsak upor proti fašistovski vladi. Ustanovijo se posebna sodišča, v katerih bodo sodniki fašistovski oficirji. Kako znajo soditi oficirji, smo vi deli med vojsko. Ustanovili so tudi po-

v Ljubljani imajo trdo krokodilovo kožo, framazonskega izvora.

Vestfalsko pismo. V 45. številki pri naša »Domovina« pismo nekega gospoda Avgusta iz Vestfalskega. Hvali »Domovino« in napada g. duh. svetnika Kalana, ki se trudi med tamošnjimi Slovenci za vero in narod. — Vendar pripoveduje pismo, da »Domovino« čitajo tudi kalanovci, ki govore, da nudi ta list grdo čtivo. — Kakor vidimo, so vestfalski Slovenci brihtni ljudje in bi bili glede kritike liberalnega časopisja lahko dober zgled marsikateremu našemu »zavednemu« katoličanu.

»Ali je tako beračenje potrebno? Tako vzklika »Domovina«, ker je pobiral neki pater prostovoljne darove za brežiški samostan, neka ženska pa za zvonove gotove ljubljanske cerkve. — Dopis je zopet jasen dokaz, da »Domovina« zagrizeno vse ogrize, kar je cerkvenega ali cerkvi v zvezi. — Za razne opolzke kinematografske predstave, kamor znošijo gotovi Ljubljančani letno milijone, pa »Domovini« ni — škoda denarja! No, »Domovina«, ali je, ali ni tako?

NOVICAR

d Naš kmetijski koledar. Kot vsako leto, je tudi za leto 1927 izšel koledar naše Kmetijske zveze. Koledar se je povsod udomačil, saj je najbolj pripraven žepni koledar. Močna vezava ga obvaruje, da se ohrani celo leto uporaben, 48 strani dobrega papirja za zapiske zadostuje navadno vsakemu kmetškemu gospodarju. Nekaj prostora za zapiske je pa vrh tega še pri vsakem mesecu posebej. Poleg navadne koledarske vsebine in poštinih določb ima naš kmetijski koledar mnogo tabel, ki jih rabi vsaka kmečka hiša. Naj omenimo nekatere: Preračunavanje pesti v metrsko mero, koliko časa traja pojatev pri domačih živalih, koliko časa so povprečno breje nekatere živali, razmerje med živo težo in težo zaklane živine, kako se izračuna kubična mera okroglih debl ali klad, koledar brejosti, stare in nove mere. V koledarju je dalje več zanimivih gospodarskih opisov zlasti iz sadjarstva. Vsem bo prav prišel članek o vojaški dolžnosti. Kar mnogi v tej zadevi na vse strani vprašujejo, imajo tu na kratkem skupaj povedano. Vsak kmet bo dalje z zanimanjem prebral članek poslanca Vesenjaka »Sami sebi!«, ravno tako pa tudi članek o kmetijskih zbornicah. Naj končno omenimo, da ima koledar tudi vse sejme na Slovenskem. Kdor hoče ta koledar naročiti, naj piše na dopisnici na naslov: *Vugoslovanska kmetijska zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.* Pove naj, koliko izvodov želi, pa se mu pošljejo skupaj s položnico, s katero potem na pošti koledar plača. Cena za en izvod je 10 Din. Vsak kmetijski gospodar naj torej gotovo kupi ta koledar.

sebno tajno policijo, ki bo prislužkovala, kaj ljudje govore in jih ovajala. Zaprta je vsaka svoboda gibanja in zborovanja.

Vsi nefašistovski listi v Italiji ustavljeni. Vlada se silno boji resnice: Hoče, da naj vsa država tako misli, kakor ona komandira. Da ne bi tudi tisti, ki niso fašisti, povedali svojega mnenja o fašistovskih divjanjih, je Mussolinijeva vlada ustavila vse nevladno časopisje, tako italijansko, kakor tudi slovensko in nemško. Kakšen uspeh pa bo vlada dosegla s prepovedjo časopisja, pa lahko vemo, če se n. pr. spomnimo, kakšen uspeh je pri nas ob zadnjih volitvah dosegel dr. Žerjav, ker so ustavili »Domoljuba«.

Napad na italijansko vojašnico v Št. Petru pri Postojni. V sredo 3. t. m. ponoči je nekdo vrgel bombo v fašistovsko vojašnico v Št. Petru na Krasu. Ob silnem poku je bomba eksplodirala in ubila enega fašista, dva pa težko ranila. O napačalcih ni sledu.

Tudi španskemu diktatorju slaba prede. Že dalje časa se čuje o zarotniškem gibanju proti režimu na Španskem in njega vodji Primo de Riveri. Te dni so aretirali par sto ljudi, ki so v turistovskih oblekah prekoračili mejo. Pri njih so našli bombe. Pravijo, da so hoteli zanetiti revolucijo.

d 50letnica Vincencijeve družbe. Preteklo nedeljo se je v Ljubljani praznovala 50letnica Vincencijeve družbe, ki po celi Sloveniji največ skrbi za ubožce, posebno take, ki so skriti po podstrešjih in nihče ne ve o njih trpljenju in pomanjkanju. Slovesnost se je začela dopoldan s slovesno službo božjo v stolnici, popoldan pa se je nadaljevala v Marijanišču, ki je last Vincencijeve družbe in njena največja in najlepša ustanova. Udeležilo se je slovesnosti izredno veliko ljudi, skoro samo moških. Med drugimi je g. prior Učak silno lepo in nazorno govoril o značaju našega ljubezenskega dela. Prezvzišeni knezoškof dr. Jeglič pa je posebno podčrtaval zasluge in delo največjega in najbolj požrtvovalnega delavca v Vincencijevi družbi, g. prelata in prošta Andreja Kalana, ki je kot 26letni voditelj Marijanišča zavod tako silno dvignil, da je danes največje in najboljše deško zavetišče v Sloveniji.

d Poslanec Sernec za poplavljenec. Posl. inž. Sernec in drugi poslanci Jugoslovanskega kluba so vložili na vojnega ministra radi poslednje katastrofe v Sloveniji posebno pismo, v katerem zahtevajo, da naj čimprej odredi, da se dajo tehnične čete na razpolago za popravno prometnih objektov. Poleg tega je poslanec Sernec osebno posredoval pri ministru, ki mu je obljubil, da bo takoj dal potrebno naredbo. Istotako je posl. Sernec posredoval pri ministru Vujičiču, ki je obljubil, da bo poslal več inženirjev iz drugih krajev. Dejal je, da je že danes nakazal denar za nekatera mesta in da bo ves denar, kolikor ga ima, nakazal in da bo storil pri finančnem ministru potrebne korake.

d Izžrebani glavni dobitki loterije Društvenega doma v Trbovljah:

- 1. Hiša . . . . . št. 36.465
- 2. Pohoštvo . . . . . št. 34.410
- 3. Šivalni stroj . . . . . št. 34.419
- 4. Zemljišče . . . . . št. 15.516
- 5. Harmonika . . . . . št. 30.075
- 6. Kolo . . . . . št. 15.628
- 7. Zemljišče . . . . . št. 43.330
- 8. Salonska ura . . . . . št. 29.214
- 9. Telica . . . . . št. 1.040
- 10. Konjska oprema . . . . . št. 4.104

Vse druge izžrebane številke dobitkov se objavijo v prihodnji številki Domoljuba.

d »Dinarski dan«. V spomin šeste obletnice teh žalostnih dnevo priredi Jugoslovanska Matica širom cele Slovenije dne 14. novembra 1928 zbirko v narodno obrambne namene pod naslovom »dinarski dan«. Ta »dinarski dan« je zamišljen takole: V vseh mestih, trgih in večjih krajih naj podružnice Jugoslovanske Maticе ali kjer še te ne obstojajo, druga društva organizirajo »dinarski dan«, na način cvetličnih dnevo. Prispevki naj se v steklenice ali pušice zbirajo po ulicah, trgovinah in podjetjih in zasebnih stanovanjih. Na deželi pa naj se zbiranje vrši po službi božji pred cerkvijo in od hiše do

hiše. Sicer pa prepuščamo podrobnejšo organizacijo inicijativi lokalnih faktorjev, ki naj zbirko uredi kakor najbolj prikladno in koristno. Nabrane svote naj se potem nakažejo pokrajinskemu odboru Jugoslovanske Maticе v Ljubljani. Prodajali se bodo odkupni znaki po 5 Din komad, ki naj jih društva naroče pri pokrajinskem odboru Jugoslovanske Maticе v Ljubljani. Naj ne manjka širom Slovenije nobene vasi, nobenega kraja, kjer bi ne zbirali ta dan za naše neodrešene brate in sestre. Vsi neumorno na delo zanje. Dobrodošel je vsak, tudi najmanjši dar. — Pokrajinski odbor Jugoslovanske Maticе v Ljubljani.

d Prodaja in pokušanje živil. Mestno tržno nadzorstvo ljubljansko razglašajo: Radi opasnosti okužitve po kužnih boleznih se razglašajo: 1. Vsi prodajalci živil morajo imeti vedno čiste in dobro umite roke ter postrizene nohte. 2. Vsi mlečni izdelki, ki se prinašajo na trg, morajo biti čisti, brez smeti ter zaviti ali v bel netiskan papir, ali pa v platnene cunje, ki so se prej dobro prekuhale. 3. Mleko se sme prodajati le v posodah ali steklenicah, ki so brezhibne posode pokositrane, steklenice čisto umite. Mleko se sme točiti le s ponvicami, ki imajo dolg ročaj, tako da ne more priti mleko v dotiko z rokami. Prodajalec mleka mora imeti tudi čisto obleko, najboljše čist, bel predpasnik. 4. Kislo zelje in repa se smeta nalagati le z zato pripravnimi lesenimi vilicami. *Vsako otipavanje ali pokušanje živil na trgu je v obče strogo prepovedano, zlasti pa se prepoveduje vsako pokušanje mleka.*

V izjemnih slučajih se sme pokušati:

- 1. Maslo, surovo maslo, sir in drugi mlečni izdelki se smejo pokušati le na ta način, da se odreže košček blaga s čistim nožem, kateri odrezek naj potem stranka pokusi.
- 2. Smetana, sladka in kisla se sme okusiti le na ta način, da se kane nekaj kapelj smetane iz zajemalke na žličko stranke, le izjemoma na prste. *Vsakemu, ki bo dopustil, da se bo blago drugače pokusilo, kakor zgoraj navedeno, se bo vse blago zaplenilo, proti prodajalcu pa, kakor tudi pokuševalcu pa se bo postopalo v smislu razglašene mestnega magistrata ljubljanskega z dne 10. julija 1922, Uradni list št. 77-1922, ki predpisuje za prestopke kazni do 100 Din, v slučaju neiztirljivosti pa se izpremeni denarna kazni v zaporno po 24 ur za vsakih 5 Din.*

d Na pravi poti. Piše se nam: Dragi Domoljub! Lani ob tem času sem ti zagotavljal, da se bodo ob dobri sladni letini kar polnili sodi brezalkoholnega sadnega mošta; in nisem se motil, kajti pri meni je bil blagoslov obilen: napravil sem štirikrat toliko te dragocene pijače kot lani. Brezalkoholni mošt pa so naredili v bližnji okolici še trije drugi. Razen tega pa čujemo iz Trziča, da nameravajo ustanoviti tudi brezalkoholno gostilno, ki bo res vredna imena gostilna; da se bo človek ob vsakem času za primerno ceno dobro

Vedno najnovejše
volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

ogostil. Le po tej poti naprej do zaželjenega uspeha!

d Pogreb narodnih junakov. V Belgradu so prepeljali rakve med vojsko v tujini umrlih srbskih narodnih borcev, med njimi znanega vojvodo Putnika, ki je dolgo časa načeloval srbski armadi. Pokopali so jih z veliko slovesnostjo na belgrajskem pokopališču.

d Kolo časa se suče. Kdo se še ne spominja, kako veliko besedo je imel v Udrženju jugoslov. učiteljstva (UJU) svoj čas g. Luka Jelenc. To je bilo tisti čas, ko so liberalci skoro po mehikansko preganjali naše učiteljstvo in sploh državno uradništvo. Danes pa javlja »Učiteljski Tovariš«, da je g. Jelenc iz UJU — izstopil. UJU namreč noče več služiti žerjavovcem, temveč svojim stanovskim interesom.

d Proslava 40letnice kmetijske šole na Grmu se vsled splošno izražene želje preloži na nedeljo, dne 21. t. m. Spored proslave bo: ob 8 zjutraj šolska maša, ob 9-10 sprejem gostov na novomeškem kolodvoru, ob 9-30 položitev venca na grob prvega ravnatelja šole g. R. Dolenca na novomeškem pokopališču, ob 10 slavnostni govor na zavodu, ob 11 do 13 ogled zavoda in njegovega gospodarstva, ob 13 skupni obed na zavodu. — Ravnateljstvo.

d Samo še par dni je do 21. novembra, ko se nepreključno vrši žrebanje izobraževalnega društva na Breznici. Zato vsi, ki še niste plačali srečk, ki ste jih prejeli, čimprej pošljite dnar za srečke, ker bo vsaka srečka neveljavna, ki ne bo plačana do 21. t. m. Če srečk ne mislite plačati, jih čimprej vrnite, da more društvo postreči drugim mnogim povpraševalcem. Dobič je nad 500 v vrednosti nad 50.000 Din, in deset nagrad po pet zlatih dolarjev za naj-srečnejše razprodajalce. Vsaka srečka stane samo 5 Din.

d Most na Otočah je narasla Sava deloma odnesla. Prehod nemogoč. Kdor hoče na Brezje, naj se pelje na Radovljico, ker je most pri Podnartu tudi močno poškodovan.

d Posvetitev cerkve. Na praznik Kristusa Kralja so v Belgradu slovesno posvetili razširjeno cerkev Kristusa Kralja. Pri slovesnosti je bil navzoč tudi papeški nuncij. Belgrajski katoličani, katerih je sedaj 20.000, so do zadnjega kota napolnili sedaj precej veliko cerkev.

d Četrto letošnje porotno zasedanje se začne 22. t. m. Porotniki so že izžrebani.

d Zdravstveno stanje g. poslanca Klekla se je zboljšalo. Upanje je, da kmalu popolnoma okreva.

d V naši državi ječo, v Rusiji visoko državniško mesto. Po Črni gori je pred leti razsajala odmetniška banda, katero je rodil znani črnogorski zdravnik in komunist dr. Vukašin Marković. Dr. Marković je iz stare ruske rodbine ter bil med vojno v Rusiji, kjer je vodil srbski Rdeči križ. Po preobratu se je vrnil v svojo domovino Črno goro. Užival je med ljudmi velik ugled. Ker se mu je zdelo, da na višjih mestih črnogorske državne uprave ne sede baš najpoštenjši ljudje, je nastopil proti njim. Zato so ga začele preganjati. To ga je tako razjezilo, da je šel v gore, nabral okrog sebe četo hajdukov ter postal strah in tre-

pet Črne gore. Naposled so ga ujeli ter spravili v Cetinje v zapor. Od tukaj je ušel, se srečno prikradel na Dunaj in od tam nazaj v Rusijo. Sovjetska vlada ga je imenovala za poslanika v Kantonu na Kitajskem, kjer je na vladi komunistična stranka.

d Sporočilo sestre sv. Male Terezije. V Čikagi so sezidali cerkev v čast sv. Mali Tereziji. Ondotni katoličani so ob tej priliki prosili še živečo sestro ljubeznive svetnice, naj jim pošlje kakšno kratko sporočilo. Sestra Pavlina, ki je prednica v nekem francoskem samostanu, je sporočila tole: »Povejte američanskim ženam in dekletom, če hočejo pridobiti naklonjenost Male Cvetke, ne smejo iti za modo, ki je nedostojna.«

d Hrvatski katoliški dnevnik. Hrvati so edini katoliški narod v Evropi, ki nima svojega dnevnika. Da je to usodepolna pomanjkljivost, je jasno. Sedaj se je začela akcija za izdajanje katoliškega dnevnika. Nabranih je že 400.000 Din, nadaljnjih 400 tisoč dinarjev je podpisanih. Prva številka bo izšla o Veliki noči, če bo zbranih vsaj 1.500.000 Din in če bo priglašeni vsaj 4000 naročnikov.

d Italijanski glas o naši armadi. »Corriere della Sera«, italijanski časopis piše o naši armadi naslednje: Priznati moramo, da Jugoslavija z velikim umevanjem dela na tem, da postane iz države drugega reda država prvega reda (kar se tiče armade namreč. Op. ur.) Ne žrtvuje samo velikih denarnih sredstev, temveč uporablja tudi vse ustvarjajoče sile, da izvede svoje načrte. Da bi mogla jugoslovanska armada z lahkoto premagati vsako drugo balkansko armado, tudi dve skupaj, je gotovo. Toda proti velesili bi se ne mogla dosti pomagati. Mogla pa bi biti strah in velika nevarnost za vsako večjo armado, če bi se bojevala v zvezi s kakšno velesilo, kar je najverjetnejši slučaj. Pripravljenost in velikost jugoslovanske armade se veča od leta do leta, organizacija in denarne žrtve, ki jih v ta namen doprinaša, so vedno večje.

d Resnična zgodba. Te dni se je vrnil belgrajski vseučiliški profesor s potovanja po Nemčiji. Ko so ga doma vprašali, kako mu je bilo v Berlinu kaj všeč, je mož odgovoril: »Berlin je sijajen; vidi se, da Nemčija po vojski ni niti minute zamudila. Vse je v velikanskem razvoju. Najbolj pa mi je bil všeč v Berlinu živalski vrt, ki so ga pravkar novega sezidali ter opremili.« Tovariši so se čudili, kako da se je učeni profesor tako navdušil baš za živalski vrt. »Kaj,« jim je odgovoril profesor, »ko bi vi videli, kako lagodno in razkošno stanujejo v tem vrtu n. pr. opice, potem bi se morali vprašati: kaj je boljše: ali v Berlinu opica ali v Belgradu vseučiliški profesor?«

d Umrla je v Središču požrtvovalna prosvetna delavka gdč. Micica Črčkova, tajnica v mariborski Prosvetni zvezi. Jektika je izpodjedla mlado življenje.

d Turist se je ponesrečil na Šmarni gori. Drugi hrib Šmarne gore, tako zvana Grmada, se na zahodni strani dviga čisto navpično. Zato v jesenskem času, ko ni mogoče več v visoke gore, posečajo turisti Grmado ter se vadijo in utrjujejo v ple-

zanju po skalah. Preteklo nedeljo je plezal na Grmado visokošolec De Reggi. Bil je zelo spreten turist ter je preplezal že mnogo nevarnih mest v Julijskih alpah in Kamniških planinah, pa tudi Grmado. V nedeljo pa se mu je tik vrha odtrgala skala, za katero se je prijel ter je omahnil v globino 50 metrov. Pri tleh ga je sicer ujel neki turist, a je fant takoj vzdihnil.

p Požar v Vevčah. Pretekli teden je nastal požar v vevški papirnici. Užgala se je sušilnica in potem mizarska delavnica. Požarne brambe so takoj iz vseh krajev prihitele: iz Ljubljane, Zadobrovo-Sneberja, Sostreča, Zalog-Sp. Kašlja, Most, Hrušice, Zg. Kašlja, Bizovika in Štepanje vasl. Ogenj je bil kmalu omejen. Škode je okrog 80.000 Din.

d Vihar podrl cel gozd. V noči od 29. na 30. oktobra je vihar ob cesti, ki vodi iz Vodice v Cerklje, podrl cele predele gozda v smeri od Olševka do Lahovč v širjavi 1 km. Cesta v Cerklje je bila 2 dni od drevesnih debel zaprta za promet. Dreve je vihar izruval, če ne pa zlomil. Smreke in hrasti do 40 cm debeli, so zlomljeni tik nad koreninami. Oškodovani so posestniki iz Vodice, Lahovč, Olševka in Brnikov. Ene mu posestniku iz Lahovč je podrla dobesedno ves gozd.

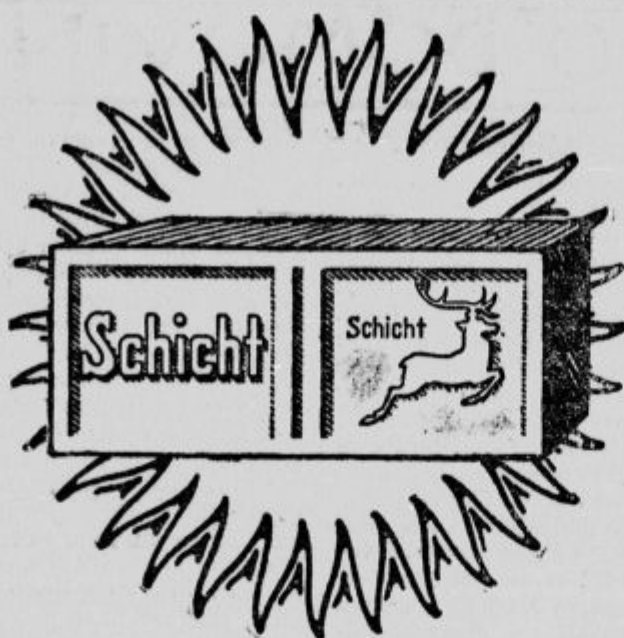
d Strašna smrt. V Zabji vasi je padla triletna Frančiška Florjančičeva, hčerka rudarja na zapadnem okrožju v Trbovljah, v sod poln vrelega luga. Nesrečnega otroka so sicer prepeljali takoj v bolnico, vendar mu ni bilo več pomoči. Deklica je imela tako težke opekline po vsem životu, da je kmalu nato med strašnimi bolečinami izdihnila.

d Velik požar v Rigoncih. V noči od petka na soboto, dne 30. oktobra je nastal v vasi Rigonce, župnija Dobova, strahovit požar, ki je upepeli 6 posestnikom vse ometje. Devet gasilnih društev iz bližnje in daljne okolice je gasilo, toda deloma brez uspeha, ker je ravno to noč divjal izredno hud vihar. Žrtev požara, ki je nastal najbrž vsled iskre iz železniške lokomotive, je postala komaj 28 letna posestnikova žena Marija Cirnski, ki je hotela iz goreče hiše rešiti, kar bi se še dalo, a se je zrušilo nanjo goreče tramovje. Potegnili so jo sicer takoj izpod razvalin, toda opekline so bile tako hude, da jim je podlegla v bolnici v Brežicah, kamor so jo takoj po strašni nesreči pripeljali.

d Predrzen vlom. Savinjska kronika beleži le malo tako predrznih vlomov, kot se je zgodil v noči od sobote na nedeljo v trgovino g. Firška na Polzeli. Tatovi so vlomili okno z glavne ceste, razsvetljene z električno lučjo, takorekoč v sredini vasi. Z dolgim drogrom so izvili križ na skladiščnem oknu. Zlezli so skozi odprtino v skladišče, od tu pa skozi trgovino v zadnjo sobo, kjer se je nahajala Wertheim-blagajna. Blagajno so navrtali in izžagali luknjo, pobrali denar, nad 50.000 Din in še precej dragocenosti, ter odšli skozi vrata. Mimo-

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN.“

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „tako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

grede so se v trgovini pokrepčali s sirom in likerjem. Mojstrsko izrezana blagajna, kakor tudi vse drugo kaže na izurjene svedrovec, oskrbljene s prvovrstnim vlomilskim orodjem. Blaga v trgovini se niso dotaknili.

d *Vlom v Gorjah.* V noči od četrta na petek je bilo vlomljeno v trgovino z mešanin blagom v vili Pristov v Zgornjih Gorjah pri Bledu. Zmanjkalo je raznega blaga v vrednosti nad 30.000 Din. Nekaj blaga so našli zjutraj pod bližnjem kozolcem. Ni gotovo, ali ga je vlomilec izgubil, ali pa ga je namenoma vrgel proč, da zmede sled. Pred nakupom manufakturnega blaga se svari. Vrata trgovine je vlomilec odprl s ponarejenim ključem.

d *Dvojni umor.* Iz Subotice poročajo: Na pristavi posestnika Ivana Leer v Šekju se je zgodil strašen zločin. Ta Leer poseduje dve pristavi, ki ležita blizu skupaj. Na eni pristavi je živel Leer sam s

svojim slugo Friderikom Freitagom, drugo pristavo pa je upravljal neki Tomaž Kovač s svojo ženo in 14 letnim Angialom Imre. Dne 26. oktobra je poslal Leer Freitag na drugo pristavo po puško, ki jo je tam pozabil. Kovačeva je puško izročila, pri tem pa se je spustila v pogovor s Freitagom, kateremu je povedala, da ima za zimo spravljenih pač tisočdinarskih bankovcev. Freitag je odšel, a tisočaki mu niso dali več miru. Nenadoma se je vrnil, odprl kuhinjska vrata in ustrelil Angiala, ki se je mrtev zgrudil. Nato je streljal na Kovačevo in jo težko ranil. Kovačevi se je posrečilo z veliko težavo, da se je privlekla na dvorišče. Freitag je šel za njo in jo z nožem še 32 krat zabodel. Nato je preiskal celo hišo in ni nič našel zaželjenih tisočakov. Medtem so prišli sosede, katerim je Kovačeva s težavo povedala, kaj se je zgodilo in nato izdihnila. Freitag je slišal govorenje, skočil hitro skozi okno in pobegnil

domov, kjer se je vrgel v posteljo, kakor da bi se ničesar ne bilo zgodilo. Čez pol ure pa so prišli orožniki in ga odpeljali v zapor.

d *Nova roparska družba* se je pojavila na Hrvaškem. V vasi Novoselec-Križ so udrli maskirani roparji v neko kmetsko hišo. Nato so drug večer udrli v pisarno parne žage, ustrelili 3 uradnike ter odnesli blagajno z 10.000 Din. Orožništvo jim bo kmalu na sledi.

d *Pasji kontumac* je uveden v ljubljanski mestni občini. Pes brez torbice zapade smrti, ali pa ga je treba imeti na verigi.

d *Vsem Orliškim krožkom.* — Za udeležnike občnega zbora Orliške podzveze, ki se vrši v nedeljo, dne 14. novembra t. l., je z odlokom G. D. K. O. 10046-26 dovoljena polovična vožnja. Popust velja od 13. do 16. novembra t. l. na vseh progah v Sloveniji. Vsaka udeleženka kupi na odhodni postaji celo enosmerno, na obratni strani z vlažnim postajnim žigom žigosano karto, ki velja v zvezi s potrdilom o udeležbi na občnem zboru tudi za nazaj. — Občni zbor se prične točno ob 9 dopoldne, v dvorani Krekove prosvete, Poljanska cesta št. 4 (Alojzijevišče).

d *Tečaj za šoferje v Ljubljani.* Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani priredi dvomesečni teoretični brezplačni tečaj za šoferje in šoferske pripravnike. Predaval bo g. ing. Štolfa, inženjer gradbene direkcije v Ljubljani. Tečaj se prične v torek dne 30. novembra t. l. in sicer se bo vršil tečaj tako, da ne bo kolidiral s tečajem za elektrotehnike. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo ustno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10-I, najkasneje do 27. novembra t. l.

d *Kritičen gospodarski položaj na Koroškem.* Na Koroškem je po poročilih nemških časopisov gospodarski položaj skrajno kritičen. Posebno občutijo krizo kmetje, ki ne morejo vnovčiti niti pridelkov niti živine. Kmetje se vedno zadolžujejo in ne morejo plačevati niti davkov. Eksekucije so na dnevnem redu, a so po vrsti brezuspešne, ker ni denarja, da bi se kljub nizkim cenam kupovali zarubljeni predmeti. Finančna uprava je vsled tega začela svoje terjatve na davkih intabulirati.

d *Gospod z velikimi usti.* V Reggio Emilia je Mussolini to-le rekel: »V desetih letih Italije ne bo več spoznati. Gore bomo pogozdili, polja bomo napravili rodovitnejša, pomnožili bomo število železnic, opremili bomo pristanišča, preoblikovali bomo politično in moralno življenje. Novi Italijan včerajšnjemu Italijanu ne bo več podoben. Danes je ves svet prepričan, da se naša vlada ne da zrušiti.«

d *Točen odgovor.* Neki francoski časopis je stavil vprašanje: Zakaj je po ječah več moških kot žensk? Prvo nagrado je dobil naslednji odgovor: Zato, ker je po cerkvah več žensk kot moških.

d *Živ zmaj.* Živega zmaja so pripeljali te dni iz Belgijske Vzhodne Indije v Amsterdam, glavno mesto Nizozemske. Je neke vrste kušar, ki ga domačini imenujejo poljski krokodil. Dolg je 8 m ter ima popolnoma podobo starih zmajev, kot jih vidimo na slikah.

PRSTANI F. ČUDEN

Prešernova ulica št. 1

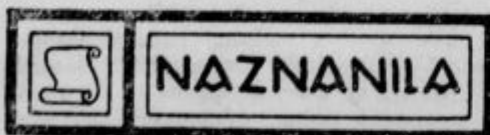
d Pripomba k sliki požara pri Jelenu v Noršincih. »Novice v slikah« so zadnjič priobčile sliko tega požara. Obenem pa se je poročalo, da je požar zanel iskra iz mlatalnice. Kakor smo sedaj dobili obvestilo, to ne bo odgovarjalo dejanskemu stanju, ker se je okrajno sodišče izreklo, da se ni dognelo, kako je požar nastal. V toliko tudi mi popravljamo to notico.

d A. J. Ziri. Nobeno uredništvo ne priporoči publikacije, ki se mu ne dopošlje.

d Drugi letošnji novi sejem za živino se bo vršil dne 18. novembra v Senožetih ob Savi (železniška postaja Laze ali Kresnice). Zivinorejce iz bližnje in daljne okolice na sejem tem potom opozarjamo.

d Za Miklavža dajte otrokom samo Zadržev prepečenec »Ljubek«, ki je najfinjša in najbolj zdrava slaščica. »Ljubek« se dobi v vsaki trgovini na drobno in debelo. 7607 (4)

d Pozor krojači, šivilje in nešivilje! Prvi jesenski tečaj krojačev, šivilj in nešivilj se je zaključil 1. novembra. Obiskovali so ga učenci iz Slovenije, Primorja, Hrvaške, Istre, Srbije in več konfekcionarjev in konfekcionark iz Bolgarije. Razstava risb modelov ob zaključku je pokazala uspeh krojenja. Mnogim šiviljam in krojačem je vodstvo preskrbelo službe. Da je bil kraj res dober, je dokaz oglaševanje učencev iz vseh krajev, celo razne boljše tvrdke iz Jugoslavije zahtevajo krojitelje in krojiteljice, ki imajo ta krojni sistem. Pričetek 2. tečaja je dne 20. novembra za krojače, šivilje in nešivilje z dežele in konfekcionarje s specialno lahko razumljivim preizkušnim krojem, kateri pristojna brez probe in je velike važnosti za omenjeno stroko. Naučite se tekom tečaja brez velikega računanja napraviti si poljuben kraj (mušter) po vsaki podobi. Zato ne pozabite obiskati tečaja in te ugodne prilike, ker je to zadnji tečaj v sezoni, za revnejše z znižanim honorarjem, kajti potem odide vodstvo učilišča kot izvedenec v Rim na internacionalno razstavo. Učenci, ki ne morejo priti v Ljubljano na tečaj, dobe po pošti učne zvezke v slovenščini. Za učence z dežele je pouk urejen tako, da imajo zvezke z vlaki. Tudi preskrbimo hrano in stanovanje pri zanesljivih ljudeh. Kroji po meri. Izdaja modnih listov za krojače 50 Din, s priloženim poukom 120 Din. Vpisovanje že sedaj. Krojno učilišče Ljubljana, Stari trg št. 19. — Ravateljstvo F. Potočnik, izvedenec internacionalne rimske razstave, diplomiran z zlato medaljo in naslovom krojnega profesorja 7609

NAZNANILA

JEŽICA.

V soboto 13. t. m. se bo vršilo v Društvenem domu predavanje o »Slovenski Primorski«. Pridite v obilnem številu, da slišite naših rojakih, ki ravno te dni toliko trpe pred italijanskimi fašisti. Pričetek ob pol 8 zvečer. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

n Jarše pri Domžalah. V našem Kat. prosvetnem društvu imamo v nedeljo dne 14. t. m. ob 3 popoldne predavanje o kamniških planinah, Bledu in Vintgarju. Predavanje spremlja petje in slike. Predava prof. Jenko Mlakar. Pridite!

n Takoj se odda trajka v Vevčah št. 44, Dev. M. Polje, prikladna za kakega rokodelca ki bi jo lahko izvrševal poleg svoje obrti. Reflektanti vojne žitve, ki razpolagajo z lokalom in primernim kapitalom naj se nemudoma javijo v pisarni Udruženja invalidov. Krajevni odbor v Ljubljani. Odbor.

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Vlomi in tatvine so tudi pri nas zopet na dnevnem redu. V preteklem tednu je bil vnovič na vrsti zavod sv. Stanislava. Ponoči ob pol 2 je skušal nekdo vlomiti skozi okno v pisarno upraviteljstva. Notri speči služabnik ga je slišal in z vpitjem prepodil. Po vaseh pa kradejo drva in premog, kjer morejo. Torej pozor! — Prvi prosvetni večer v tekoči sezoni je bil v Ljudskem domu preteklo nedeljo. Predavanje o Kristusu Kralju so pojasnjevale lepe skioptične slike, petje je oskrbel dodaci cerkveni pevski zbor, igralci pa so ponovili učinkovito dramatično sliko »Hanicer pot v nebesa«. — Drugi prosvetni večer bo v nedeljo 14. t. m. ob pol 8 zvečer. Predaval bo g. ekonom Markež o svojem potovanju po Ameriki in o nje znamenitostih. Skioptične slike. Za pokritje stroškov za slike bo vstopnina sedeži 3 Din, stojišče 1 Din.

STRAHOTE GRADAŠČICE IN NJENA STRUGA.

Grozne katastrofe zadnjih tednov so nas že tako izbegale, da se že nikdo več ne spomni, da bi poročal časopisju in zunanjemu svetu o katastrofah, ki jih tu preživljamo dan za dnevom. Treba je videti te uboge in izmučene ljudi, kako prepadenih obrazov, od marsikatero v strahu in grozi prečute noči gledajo v črno bodočnost. Vsa polja in travniki v ravnini so popolnoma uničeni. Zasuti s skalami, kamenjem, gramozom, z podrtimi drevesi in drugo navlako. Mostovi raztrti. Bregovi v plazovih. Cesta na petkilometerski dolgi črti popolnoma nerabna. Nižje doli proti Dobrovi pa tudi na več krajih tako raztrgana, da ni mogoče ne z vozom ne peš priti čez. Na več krajih je na široko preplavljena, ker je Gradaščica staro strugo zapustila in udarila naravnost čez cesto. Tako tudi par njenih pritokov, kateri so ovirani radi prenizkih betonskih mostov, ki so gladko zasuti, in voda dere zraven njih čez cesto, katero je na globoko raztrgala. Ako hoče kdo na primer iti v Ljubljano, mora delati na kilometre dolge ovinke, seveda peš, ker z vozom sploh danes ni mogoče iti. Včasih se je voz za vozom pomikal po tej cesti proti Ljubljani, natovorjeni z raznim blagom. A danes? Danes je mrtvo vse.

Mnogim je voda že večkrat v enem mesecu vdrla v hiše in stanovanja, da ne omenim kleti, v katerih stoji voda stalno do stropa. Tako jim je uničila vse, da nimajo od letošnjega pridelka niti enkrat za v lonec. Nekateri so se morali izseliti iz svojih domov, in iskati prostora in pomoči pri sosedih. Mnogi so morali živino izgnati iz hlevov, ker v njih stoji stalno voda in je ni mogoče spraviti ven, ker vedno sproti nazaj zaliva.

Vprašanje je, koliko časa bodo ljudje zmagovali na ta način? To je gotovo, da dolgo ne, in lakota, kateri že sedaj gledajo

v obraz, jih bo poglajala po svetu. A kam? To je poglavje zase.

Da se reši ta dolina in prebivalstvo višje gori proti Črnemu vrhu gotovega pogina, ni druge pomoči kot regulacija Gradaščice. Regulacijo Gradaščice mora zahtevati, oziroma že zahteva vsa dolina, od Viča, oziroma Ljubljane pa višje gori do Črnega vrha. To mora stopiti v ospredje, ker edina rešitev je v tem. S tem se bo dalo ljudem zaslužka, katerega so že sedaj zelo potrebni, da jim ne bo treba lakote umirati, in pa cela dolina bo obvarovana pred poplavlami, katere ji prizadevajo grozno škodo leto za letom in zadnji čas že kar dan za dnevom. Obenem bi se popravila cesta in uredili stranski pritoki. Le na ta način bi se stvar počasi uredila in spravila v stari red in tir.

Odbori starih občin in posamezniki, zganite se! Skličite skupen sestanek, sejo, kje v sredini te doline in posvetujte se. Izvolite odbor za regulacijo Gradaščice. Dinite v ta odbor vplivne in agilne moze in stvar bo kmalu v teku. Pa nikar odlašati, ker čas je zlato! L. A.

MOŠNJE.

Pokopali smo v letošnjem novembru na okrašenem pokopališču gospo Jožefo Fatur, mater tukajšnje učiteljice Apolonije in vrio gospodinjjo Franico Globočnik iz Zg. Otoka.

PREDOSLJE.

Dne 24. oktobra smo imeli pri nas odkritje in blagoslovitev spominske plošče, na kateri je 72 imen vojnih žrtev. Vsa slavnost se je vršila v najlepšem redu. Lep spreved k plošči je pričal, kako ljudstvo sočustvuje s svojci in sorodniki padlih. Nagovor predsednika, deklamacija deklice, lepo petje in slavnostni govor g. Simončiča, kaplana iz Kranja, vse je šlo ljudem globoko v srce. Pretresljivo je bilo tudi, ko so polagali šolski otroci in posamezne soseske vence z ganljivimi nagovori.

SV. GREGOR.

Poročali smo že, kako zmešnjavo dela v naši občini usiljena nova šola v Dvorski vasi. Sadovi protiljudskega dela od strani oblasti se že kažejo. Mala Stura vztraja na tem, da pošilja otroke v šolo v Velike Lašče kot prej. Zlati rep in še nekaj drugih pa v šolo k Sv. Gregorju kot prej! V novo šolo v Dvorski vasi se je prikazalo začetkom šole po pet otrok v en razred — je pa celo dvorazrednica. V Dalmaciji je v okolici Šibenika 100.000 prebivalcev brez vsake ljudske šole, jo ljudje prosijo, a je ne dobe, a pri nas pa za pet otrok se ustvarja nov šolski okoliš, se plačuje učitelja in bo treba nove šolske doklade. Kdo ne bi strel nad modrostjo in šparanjem seljačke Radić-Pucelj vlade! Tako se vlada in ljudi »špara«. Naši ugovori proti šoli gredo naprej do najvišjega mesta. Uspeli smo, da je nadaljno zidanje nove šole ustavljeno

dokler se ne reši naša pritožba na državni svet! Vsaj toli smo uspeli! Oblasti uvidevajo upravičenost naših zahtev, upamo, da končno zmaga naša prava in opravičena želja. Že sedaj pa se ljudje vprašujejo, kdo bo plačal velike stroške zidanja! Oh koliko skrbi, prerekanja, pisarij, jeze žalosti in sovrašiva povzročila to ustanavljanje in zidanje Dvorske šole. Mi vemo, vse to je povzročila in žene ena sama oseba — pa si bomo to zapomnili prav dobro!

STARI TRG PRI LOŽU.

(Povodenj.)

Zadnje deževje je zalilo neke cerkniško jezero, ampak tudi celo dolino med Smarato, Danami, Nadleskom in Podcerkvijo. 25. oktobra zjutraj je ležal po celi dolini za 2 cm debel sneg, nad novim jezerom pa so krožili — galebi iz morja. Dne 26. oktobra zvečer je voda tekla čez cesto med mostom v Pudobu in Rosinovo žago za en čevljev visoko. — Pri nas se je začela zadnje mesece živahna kupčija s pragovi za železnico (švelarji). Po vseh gozdih sekajo bukovino in žagajo pragove po vaseh. — Tifus še vedno neče ponehati. Zlasti vas Viševce je okužena. Ker leži ob vodi, ki teče skozi dolino, se je bati, da se okužijo še druge vasi. Prav bi bilo, da bi se zanimala in pomagala dolini ubraniti se te zavratale bolezni tudi višja zdravstvena in politična oblast, ki ima na razpolago sredstva!

IZ MAVČIČ.

Nekdo, ki se pri nas v Mavčičah zelo trudi in skuša na vse načine, kako in kam bi se urinil, da bi dobil več vpliva in morda celo vodstvo občine v svoje roke, priporoča ljudem »Jutro« in »Domovino«, te po njegovem najboljšo liste; dne 1. t. m. ni prišel na svoj račun; naši zavedni možje in fantje so bili drugačnega mnenja in jutrovsko-domovinski krožek je dobil tako nezaupnico, da njegov vodja niti besede ni našel, da bi svoj predlog utemeljil, branil ali zagovarjal. Prav je povedal eden naših, če hoče ta krožek imeti tamburaški zbor, naj si ga le ustanovi, inštrumente pa naj kar sam kupi, mi mu jih ne bomo. Tisti pa, ki se je šel celo preko Save hvalit, kaj je že vse ustanovil v Mavčičah, naj si zapomni pregovor, ki pravi: **L a s t n a h v a l a c e n a m a l a!** Mi Mavčani poznamo svoje prijatelje in jih znamo ceniti; poznamo pa tudi neprijatelje.

IZ OBČINE RAKEK.

Živimo v znamenju volivnega boja. Najagilnejši so naši SDS-arji, ki so doslej imeli občino popolnoma v svojih rokah. SLS je imela le 4 odbornike v opoziciji. Velikansko veselje je bilo pred tremi leti, ko je pod vodstvom Žerjavovih agentov prišlo do zveze vseh »naprednjakov« in »socialistov«, s katerimi so vrgli ob tla klerikalnega zmaja v občini Rakek. V treh letih so se razmere premenile. Vesele se je, kot kaže, spremenilo v mačka. Zakaj, »gospodarska lista«, ki jo je Žerjavova demokratska lista skovala zato, da bi vlovila v svoje mreže čim več volivcev, je prav čedno gospodarila z občinskimi dohodki in — davki, tako da smo dobili v treh letih novo veliko posojilo in zvi-

šane občinske doklade. Za zaključek pa je večina drugih naprednih občinskih naših mož dala razglasiti silno moder sklep: ustanoviti hoče novo meščansko šolo, najeti zato 3 milijone dinarjev posojila in tako srečiti davkoplačevalce z ogromnim povišanjem občinskih doklad. Ker se voditelji Žerjavove stranke zavedajo, kako temeljito so jo zavozili z gospodarstvom v naši občini, zato so pričeli prvi organizirati svoje ljudi za nove volitve. Hočejo imeti prvo skrinjico in pa popolno oblast v občini. Pravijo, da bodo gotovo imeli sami večino v občinskem odboru, ker so klerikalci popolnoma na tleh in ne morejo nič več priti do moči. Kako bo s to večino, ne vemo. Vemo pa, da je med davkoplačevalci veliko razburjenje radi meščanske šole, ki jo bo zidal prihodnji napredni občinski odbor pod vodstvom glavnega Žerjavovega agitatorja P., ki pride gotovo v občinski odbor. Postavili so ga na varno mesto v svoji listi. Kmetstvo naše ljudstvo se ne briga nič več kot za davke in obresti, ker se vedno bolj zadolžujejo. Po večini se dajo voditi od Žerjavovih agitatorjev. Zato bo zmaga esdeesarjev pomenila katastrofo za večino davkoplačevalcev.

Gospodje SDS-arji sedaj že čutijo, kako velikega kozla so ustrelili. Eden glavnih njihovih priganjačev je poprej tako vneto agitiral za meščansko šolo, sedaj že čuti, da ta stvar ne bo šla kar tako skozi.

To stvar je treba prej dobro preštudirati, ne pa kar na slepo sklepati. Zato volivci, odprite oči in premislite, komu boste pri prihodnjih volitvah zaupali občino.

GORJE PRI BLEDU.

(Povodenj.)

Sledovi povodnji, ki je zadnje dni divjala pri nas, se kažejo v obilni meri šele sedaj, ko Radovina upada. Šele sedaj se vidi, kako je izpodkopana zemlja, kako so pokončani jezovi, kar jih je še — mostov itak ni razen onega v Grabčah, ki so ga le s težavo rešili in pa Komarjeve brvi. V Vintgarju je narejena zasilna brv, da morejo delavci čez Strmo stran na Dobravo v tovarno. Drugače pa smo za cestni promet z Bledom vred odtrgani od Lesec in Jesenic. Brez pitne vode smo še vedno. Morda se bo velikemu trudu posrečilo v par dneh vsaj za silo zvezati cev, da bo vodovod služil svojemu namenu.

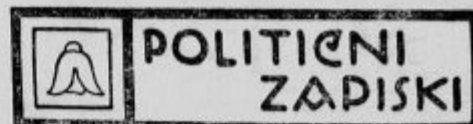
V petek 5. nov. je povodenj zahtevala tudi človeško žrtev. Radovina je odnesla 5 letnega dečka, sina tov. delavca iz Krnice. Truplo bo težko najti.

»Bralno društvo« je otvorilo svojo novo sezono z igro »Mlinar in njegova hči« dne 31. okt. in 7. nov. Občni zbor »Bralnega društva« pa se bo vršil v nedeljo 14. nov. 1926 ob pol 4 popoldne.

PREDOSLJE.

(Zopet požar.)

Pri nas je ljudstvo že čisto zbegano. Tekom meseca dni je četrtemu požaru sledil že peti. Zopet je pogorel pod s hlevom, čebelnjakom, svinjakom in drvarnico in sičcer v župnišču. Plamen se je pokazal v

p Pašič si pripravlja pot. Pašič je silno molčec in niti njegovi najožji prijatelji ne vedo, kakšne načrte ima. Zdi pa se, da čaka trenutka, ko bi mogel vreči sedanjo vlado ter stopiti sam v ospredje. Zato nekateri mislijo, da je najnovejši spor med radičevci in radikali njegovo maslo. Radičevski minister dr. Šibenik je namreč predložil zakonski načrt o agrarnih odnošajih v Dalmaciji. Radikali pa so odločno odklonili ta načrt. Nastal je velik kavs in ravs, dr. Šibenik je izjavil, da z načrtom stoji in pade, radikali pa so rekli, da bo o stvari sklepal radikalni klub, kjer bo seveda imel prvo besedo g. Pašič. In zna se zopet kaj skuhati. Kuhar bo to pot sam g. Pašič.

p Radič o Italijanih. Po Mussolinijevem atentatu so italijanski fašisti naravnost pobesneli. Razbijajo in ubijajo kar počez. Goriški Slovenci so vsak dan v smrtni nevarnosti. O teh divjaštvih je govoril v nedeljo tudi Radič na shodu v Ogulinu. Po svoji navadi je rabil precej krepke in ostre izraze proti Italiji, in zlasti proti Mussoliniju. Italijanski poslanik v Beogradu je bil seveda radi tega močno razburjen ter je od vlade zahteval zaščitenja. Naša vlada, ki je vedno takoj na kolenih pred Italijani, je v vladnem glasilu »Samoupravi« obsodila Radičevo govorjenje. Ni pa obsodila fašistovskih divjaštev v Gorici. Kdaj bo naša vlada zvedela, da na Goriškem biva pol milijona ljudi naše krvi in našega jezika?

p Radičeva stranka je izključila iz svoje srede dr. Josipa Košutiča, bivšega kabinetskega šefa Stjepana Radiča. To pa zato, ker se še vedno druži z dr. Nikičem.

p Protí nedelavnim ministrom. Ker se nekateri ministri čisto nič ne brigajo za svoje delo, vse zastaja v dotičnih ministrstvih na škodo države in strank. Zato so sklenili načelniki opozicije dr. Korošec, Davidović in Joca Jovanović, da bodo proti tem ministrom energično nastopili. **LOVSKO OROŽJE in vsa popravila najceneje pri puškarnju F. K. KAISER — LJUBLJANA**

noči od nedelje do ponedeljka ob pol 2. Dasi so ogenj takoj zapazili, vendar niso mogli drugega rešiti kot živino in dva voza. Vse drugo je šlo do tal. Ogenj se je hitro razširil še posebno radi tega, ker je bila streha slamnata, razen na drvarnici. K požaru so prihitele požarne brambe iz Predoselj, s Kocrice, iz Šenčurja, z Visokega, iz Preddvora. Škoda je zelo velika. Brez dvoma je, da te požare podtika ena in ista hudobna roka. Ljudje so zelo v skrbeh, ker nobeno noč niso varni svojega imetja. Ali ne bi bilo prav, da bi glavarstvo dalo orožništvu prav poseben nalog, da z železno vztrajnostjo zasledujejo, kje je vir te satanske hudobije. Zakaj cela kranjska okolica je v zadnjih letih polna požarov. Ali ni morda požigalec povsod ista oseba? Prosim okrajnega glavarja, da nekaj ukrene v tem oziru.

IZOBRAZBI

Branje brezverskih časnikov

vodi v brezverstvo. Učeni jezuitski pater Pesch, ki je napisal celo vrsto učenjaških knjig, med drugimi knjigo o gospodarskih vprašanjih, da vzbujajo pozornost vseh tozadevnih učenjakov, je zapisal nekje:

»Večkrat sem prisiljen brati knjige in spise, ki niso pisani v katoliškem duhu, vendar se kljub svoji bogoslovni naobrazbi omejim na najbolj potrebno, da ne ugasim v sebi luč svete vere.« In prav ima ta učeni mož. Saj je vera pokorščina, vera je odpoved; človek je pa že po naravi vsled izvirnega greha le preveč uporen. Zato ni nič čudnega, če toliko ljudi oslabi ali celo izgubi vero z branjem slabih knjig in časnikov.

L. 1842. so v St. Galnu usmrtili nekega Petra Wasser, ker je bil ubil svojega rojaka. Kaj ga je privedlo do tega? Zapravljena vera; vero so mu napravili slabi spisi. Sam je namreč izpovedal dr. Karlu Greithu: »Strauß, brezverski pisatelj me je pogubil. V mladih letih sem molil, živel sem srečno in zadovoljno. Toda Straußova knjiga o življenju Jezusa Kristusa mi je iztrgala vero iz srca. Samega sebe sem začel prepričavati, da je vera le strašilo, da so sodba, pekel, nebesa le izmišljotina duhovnikov. Tako sem padel vedno globlje in sedaj žanjem sad, ki so ga obrodile v meni slabe knjige.«

Branje slabih časnikov vodi v нравno propast. Anglež Mandley trdi: »Živo opisanje zločinca in zločinov nas vabi, da posnemamo oboje. Vsak zgled je nalezljiv. Ideja tako obvlada naša čustva, da se jim z največjo težavo vstavljamo.« Tudi za to trditev nam ne manjka zgledov iz življenja. V letih 1886—1890. je bil postal v Parizu samomor z vitriolom ali revolverjem kot nekaka nalezljiva bolezen. Pri večini samomorilcev pa so dokazali, da je bil njihov samomor v zvezi z branjem časnikov. Podobno so dokazali, da je bilo v letih 1878—1881 toliko atentatov na kronane glave v zvezi z branjem časnikov. Podobno so se dogajali okrog l. 1880. prav številni umori pismočev v zvezi s poročili o podobnih zločinih v časnikih. Zastrupljenja po zgledu Nemca Hofrichterja in nečloveški umori njemu sličnega Haarmana so pa še nam v spominu iz zadnjih let.

Nič čudnega, da sta dva mlada zločinca zalučala nekemu pisatelju, ki je obiskal ječe dunajskih zaporov, da bi izvedel od njih to in ono skrivnost, katero bi potem porabil za svoj list, te-le besede: »Vi zaslužite te železne verige, ne midva! Prišla sva v to ječo le zato, ker sva bila naročnika in čitatelja vašega lista, vaših povesti, katere so naju privedle do zločina. Toda midva sva storila zločin nad eno samo osebo, vaši listki in podlistki pa slednji dan zločinski zapeljujejo čitatelje.«

L. 1920. je bil v Ljubljani obsojen pred poroto mlad učenec z učiteljska, ker je za-

strupil svojega sošolca, na 8 let težke ječe. Pri preiskavi je nesrečnež priznal, da je zanemarjal sveto mašo in je rad prebiral slabe časopise že v domači hiši. Oče je bil učitelj liberalnega mišljenja.

Nekaj za socialiste.

Voditelj amer. del. Viljem Green je govoril na velikem delavskem zborovanju države Minesota o zaslugah papeža Leona XIII. za procvit delavskega stanu. Rekel je med drugim: »Štejem si v veliko čast, da morem v imenu stotisočev ameriških delavcev javno izraziti zahvalo velikemu papežu za njegovo slavno pismo o delavskem vprašanju, ki vsebuje važne resnice za delavstvo vseh veroizpovedi. Enciklika (papeževo pismo) dokazuje, da je papež Leon popolnoma razumel dober delavski pokret, ko je trdil, da bodo vse organizacije proletarcev brez pomena, ako ne bodo zidane na zdravih, neizpremenljivih načelih nračnosti, pravičnosti in resnice.« Slovenski socialdemokrat bi kaj takega gotovo ne povedal, ravno tako ne Žerjavovec. Ta gospoda rešuje delavsko vprašanje le s hudobno izmišljenimi »papeškimi ljubicami« in s »krvavimi kardinali«.

Narodna enciklopedija SHS.

Pred seboj imamo 9., 10. in 11. zvezek tega narodnega dela, ki pod črkami I, J in K obravnava razne važne označbe in imena pokrajin, rek, gorovja, znanstvenikov in drugih od besede »Ibar«, reko v Srbiji, do besede »Kmetstvo«, po naše tlačanstvo. 336 strani obsegajo ti trije zvezki in snov iz vseh mogočih panog naših ved, upoštevaje pri tem vse pokrajine naše države. Če preotrimo samo besede, ki se tičejo naše Slovenije, dobimo vse polno važnih podatkov, ki nas poučijo o marsičem, kar nam je bilo dosedaj malo znano.

Zemljepisno in kulturno se nam opiše Istra, Jadransko morje, Kamnik, Kamniške planine, Karavanke in drugi kraji. Zgodovinske in kulturne črtice dobimo v člankih: Iliri, Istočno vprašanje, Katoliška cerkev v Sloveniji in drugi. Opisanih najdemo tu tudi mnogo znamenitih slovenskih mož, kakor so: škof dr. Jeglič, naša slavista dr. Fran Plešič in dr. Jagič, književnik Anton Janežič, čebelar Janša, Davorin, Ivan in Simon Jenko, Kersnik, Kette, dr. Kidrič, dr. Kimovec in mnogi drugi.

Tudi iz kmetijstva dobimo marsikatero drobtinico, ki nas zanima. Važen je opis ilirskega goveda, h kateremu spada tudi buša; kavka plava je črna trta na Dolenjskem, ki obilo rodi; vsak kmetovalec se mora poučiti o katastru itd. Hrvaško in srbsko življenje nam nudi še mnogo več snovi za proučevanje njih kulture in razvoja.

Zanimivo je to delo in izredno poučno

za vsakega, ki hoče svoje znanje obogatiti s podatki iz zemljepisja, zgodovine, prirodnanstva in drugih panog vseh treh bratskih narodov naše države. Zato ga je vsakemu toplo priporočati, saj stane vsak zvezek komaj 40 Din. Nabavi si ga lahko potom vsake večje knjigarne ali naravnost pri Bibliografskem zavodu d. d. v Zagrebu.

Napake današnjih šol.

Pisatelj F. Schulze našteva v nemškem listu »Quartal-Schrift« sledeče napake ameriških šol, ki pa v mnogem oziru veljajo tudi o naših šolah:

1. Učiteljstvo, tudi nižje, stoji preveč pod pritiskom političnih strank. Vsak, ki hoče doseči boljše ali odgovornejše mesto, se mora brez ozira na svojo sposobnost najprej priklopiti gotovi stranki in iskati zaslombe v političnih voditeljih. Da s tem trpi ugled učiteljskega stanu, je jasno.

2. Druga napaka je ta, da v ameriških šolah prevladuje ženska kot učiteljica. Leta 1902 je bilo komaj 27.8 odstotkov vseh učiteljev moškega spola. Ženska seveda misli v prvi vrsti na možitev in se ne posveča šoli z isto skrbjo kot možki. Vrh tega je učiteljstvo v Ameriki — uprav zato, ker se ženske zadovoljijo z manjšo plačo — primeroma slabo plačano. Moški lažje pridejo naprej kot delavci in obrtniki, zato ne ljubijo učiteljskega stanu.

3. Ker je le malo učiteljev vsled poklica, zato se tudi ne ukvarjajo z otroci s pravo vnemo. Gre jim za to, da jih nekaj naučijo na pamet — v ta namen se v prvi vrsti držijo knjige — ni jim pa do tega, da bi privadili otroka na lastno delo in lastno razmišljanje.

4. Odtod pride nova pomanjkljivost. Ker gledajo pri otroku preveč na spomin, premalo pa na voljo in razum, zato mu skušajo glavo napolniti z vsemi mogočimi rečmi. Odtod toliko predmetov v šoli. Odtod pa tudi nesposobnost mladih ljudi za življenje, kar pojasnjuje sledeči resnični zgled: Znana tvrdka v Newyorku je razpisala mesto za šestnajstletnega fanta, ki bi bil dober računar. V začetku bi imel na teden 10 dolarjev plače, pozneje, če se obnese v računstvu, seveda več. Oglasilo se je 34 mladih fantov, ki so imeli vsi za seboj javno državno šolo in par med njimi še celo neko višjo šolo. Toda 19 jih je tvrdka odslovila že v naprej, ker niso znali ne pisati, ne dobro brati. Ostalim petnajsterim je bila dana naloga, da naj izračunajo, koliko znašajo obresti za 120.80 dolarjev v štirih mesecih in 15 dneh, kar sta izračunala pravilno samo dva. Računi ostalih trinajstih so bili popolnoma napačni.

4. Glavna napaka današnjih ameriških šol — pa tudi drugod — je pomanjkanje verskega pouka in verske vzgoje. Odkar so vrgli verouk iz šol, je nemogoče govoriti o kaki vzgoji. Priča zato je zlasti naraščanje zločinov med mladoletnimi osebami. Treznješi ljudje uvidevajo vedno bolj to nevarnost, žal, da je brezverstvo tako zelo zastupilo javno mnenje, da si tudi uvidevnejši ljudje dostikrat ne upajo z vso odločnostjo zahtevati, da bodi šola zopet kakor v prejšnjih časih: verska.

Če se morski tokovi menjajo.

Brali smo poročilo, da je poginilo na Japonskem pol milijona ostrig, izstavljenih za dobivanje biserov; ogromna škoda za japonsko biserno industrijo. Strokovnjaki pripisujejo to spremenjenemu toku ob obali. Tu se spomnimo na menjavo toka v Južni Ameriki leta 1891., in kako usodne posledice je imela. Ob zahodni obali Južne Amerike gre relativno mrzli Humboldtov tok od juga proti severu. Na jugu ekvatorja pa teče topli tok El Nino. Leta 1891. — lani tudi — ni imel Humboldtov tok toliko moči kakor v drugih letih in je zato ekvatorialni tok segel bolj na jug. To je pomenilo pogubo ribam in pticam. Ribništvo ob obali Chile je popolnoma prenehalo, ribe niso prišle s tokom do navadne širine. Na njih mesto je prišla obilica tropskih rib. Čilenška letina je bistveno odvisna od milijonov ptic, ki živijo na skalnih klečeh ob obali. Od mrzlega Humboldtovega toka prihajajoči vetrovi pride-

jo na relativno vročo zemljo, se razširijo, zato tam ne dežuje skoraj nič, in od ptic odloženi gnoj, guano imenovan, ostane na klečeh. Tisoči in tisoči ptic so iskali hrano, ki so je bili navajeni, ribe namreč, pa jih niso dobili. In kar je bilo še najbolj hudo, ptice so ravno takrat gnezdirile, vse je poginilo. Veselili so se le jastrebi iz Andov. Vsled toplega toka je tudi močno deževalo in je dež odnesel najmanj 35.000 ton gvana. Ker ni bilo ptic in ker je bilo preveč toplo, so se razmnožili moskiti, njim je pa sledila malarija. Torej vse polno nesreč

Tudi pri nas v Evropi se prigodi včasih kaj podobnega. Leta 1902. ni bilo v Atlantskem oceanu nekaj v redu; kajti v prihodnji pomladi, ko so se polenovke drstile ob otočju Lofot, so imeli norveški ribiči tako slab lov, kakor že dolgo let ne. Polenovke so prišle pozno in so bile zelo slabe. Ribjega olja je primanjkovalo. Tju lenji iz Grenlandije in beli kiži so plavali daleč dol na jug v južne fjorde in so prišli celo do Škotske. Ob ruski murmanski obali prav gori na severu Evrope je pa vrglo morje na mirjade mrtvih galebcev na suho.

Človek ni iz opice.

Pred dobrimi petdesetimi leti so hoteli še celo nekateri resni znanstveniki dokazovati, da se je človek razvil iz opice. Pozneje so to trosili ljudskim množicam le še nestrpni svobodomisleci. Danes pa pojema ta nauk celo na ulici, kaj šele, da bi ga zagovarjal kak resen znanstvenik. Priča za to so nam besede francoskega naravoslovca - učenjaka Th. Moreaux, ki trdi doslovno:

»V zadnjih petdesetih letih smo zadostno preiskali zemeljsko površje, da smemo brez skrbi trditi, da se človek ni razvil iz živali. Zasedovali smo posamezne vrste živali, kakor konja, slona in opico v prve početke njih postanka; vendar nismo našli prav nikjer niti sence resničnega dokaza, da bi se bila ena vrsta razvila iz druge. Konj je bil vedno konj, slon vedno slon, opica vedno opica. In še manj smo mogli znanstveno ugotoviti one vmesne stopnje, ki bi premostile prepad v razvoju človeka iz opice.

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

(Koniec.)

Kolo časa se je potopilo v globočine zime in se dvignilo v spomlad in poletje, skoro hipoma, kajti tako kratek je prehod, tako nagla izprememba dob in časov. Znameniti dan se je približal. Potolažil sem vse dvome, odstranil vse zapreke in preostajalo je le še manj važno vprašanje, ali naj bo poroka v Corku ali doma in ali bo Kathleen družica svoji sestri. Pri prvem vprašanju sem krepko udaril z nogo ob tla. Poročita naj se v tisti cerkvi, kjer sta bila krščena, kjer sta se prvič izpovedala in obhajala ter birmala in nikjer drugje. Nisem se hotel ukloniti novi navadi, da se vrši poroka v mestu s hladnimi, slovesnimi kosili v hotelih itd. Pri drugem vprašanju smo imeli veliko sitnosti, preden smo se dogovorili, da ne bomo zahtevali od mlade Jeane d'Arc, naj se kakorkoli udeleži nedomoljubne svatbe; toda ko je mlada gospodična malo kesneje spoznala, da se svet suče kot ponavadi in da se bo poroka vršila precej sijajno, četudi je ona ne počasti s svojo navzočnostjo, je bila zelo vesela, ko so jo poprosili za družico. In tako je slednjič prišel znameniti dan.

Ko smo vztrajali pri tem, da se mora poroka vršiti doma, nas je Tessie prosila s solzami v očeh, naj bo vsaj kolikor mogoče skromna. A Terence je pooblastil posestnika hotela, da poskrbi za stvarne naslade kar najbolj obilno in bogato. In kot pameten mož se je naš gostilničar stvari dobro lotil. Dolga miza, ki se je raztezala po vsej kavarniški sobi, je naravnost blestela. Takih mrzlih narezkov, okrašenih z raznovrstnim zelenjem, tako prozorne žolice, takih paštet in poddingov in tort in slaščic, tako krasnih piramid sadja, velikih jabolk, črnega in rumenega grozdja, zlatih pomaranč in takih zlatovratnih steklenic s šumečim vinom s Francije vzhoda, kakor sem se jaz izrazil v svoji napitnici, ni še nihče prej videl.

Sam je bil ves pokoncu. Pripeljal je noter vse kmete in vse kmetice, ki so šle mimo oken in ki so sicer sem zahajale, da jim raztolmači svoje veliko zmagoslavje. Da, pripeljal je celo vse delavske žene in hčere, ki so prišle na svojih vozičkih nakupit skromnih potrebščin, da občudujejo to veličastno razstavo kuhinjske in drugih znanosti. Bojim se, da so se marsikomu, ki je bil navajen preproste hrane, poredile sline, ko je zagledal toliko krasnih, mikavnih jedi. Samovi pridnosti in spretnosti sem izrazil vse priznanje. On je čast ponižno odklanjal in vse izvajal na Terenca Kaseya.

»Poglejte, gospod župnik,« je dejal, otepaje nevidne drobtine s snežnobelega prta, »jaz sem se dosedaj že toliko naučil, da vem, kdo je pravi gospod. In Kasey je gospod. Sem prihajajo najraznovrstnejši ljudje, trgovski potniki, gospoda na ribolov, uradniki po davke, da bi jih... pa povem vam, gospod župnik,« vrgel si je prtič preko roke in se vzravnaval, »da ni vsakdo, ki nosi rumene čevlje, že gospod.«

»Kako jih pa razločite, Sam?« sem vprašal. »Vprašam vas zato, ker mi vedno sili roka h klobuku, kadar zagledam rjave čevlje, zlasti če so nad njimi še rumeni golenjaki.«

»Bog se vas usmili, gospod župnik,« je vzkliknil Sam sočutno; »ko bi vi vedeli vse, kar vem jaz! Tisti, ki zmenjajo šest pencev, da mi dajo tri pennyje, mi delajo tudi največ sitnosti. Natak, to! Natak, ono! Natak, to je zanič! Natak, pečenka je sežganal Tople vode v sobo ob šestih zjutraj! Tople vode v sobo in goriko kopelj pred kosilom! Pri teh ljudeh bi svetnik klel in jaz nisem ravno —«

»Nič ne de, Sam, pa boste še lahko, če boste potrpeli in nehali piti limonado.«

»Kaker sem dejal, gospod župnik,« je nadaljeval, kakor bi bil preslišal moje besede, »gospod Kasey je popolnoma drugačen. V gostilni je miren kot otrok in pohleven kot ženska, da, še bolj pohleven kot marsikatera ženska, kakor, žalibog, vem. Sam, ali bi hoteli to storiti? Sam, ali vam ne bo pretežko? In on ne stiska. Le shranite ta drobiž, Sam, in si kupite tobaka! Nesite to domov svoji ženi, Sam! Ah, gospod župnik, jaz vem, kdo je gospod, da ga le pogledam, in Kasey je gospod!«

»In zato bo poplačan,« sem dejal, da ga izkušam. »Dobil bo najboljšo ženo, kar jih je med štirimi irskimi morji.«

Razno.

12.000 krožnikov na uro. V Hamburgu je bila sredi marca 1926 hotelska in gostilničarska razstava. Posebno pozornost je vzbujala vzorna kuhinja, in so imeli obiskovalci priliko, seznaniti se z obratom moderne kuhinje. V njeni službi so prav vsi tehniški pripomočki, noter do najzadnjih dni. Tako vidiš tam avtomatični sušilni stroj, ki v eni uri obriše in posuši 12.000 krožnikov. Zraven kuhinje je vzorni restavrant, pravtako z zadnjimi tehniškimi izpopolnitvami. Najnovejša iznajdba je lomec za kuhinje, kjer se električni dotok ob določenem času sam ob sebi zapre, tako da ni potrebno nobeno nadzorstvo. Ali pa, če hočeš poklicati natak, narediš to s svetlobnim znakom. Z razstavo kuhinje in gostilne je bil sporen višji cilj, skrb za boljše vzgojo dobrega gostilniškega naraščaja. To naj bi bil praksičen pouk; za teoretično vzgojo skrbli višja hotelska strokovna šola v Heidelbergu.

Orgle. V glavni cerkvi v Liverpoolu na Anglijskem so posvetili orgle, ki imajo 168 registrov in 5 manualov. Stale so 35 tisoč angleških funtov.

V Learne so lani dne 16. oktobra podpisali dogovor, ki naj bi bil začetek prijateljstva med Nemci in Francozi. Letos so v spomin na ta veljavni zgodovinski dogodek odkrili v sejni dvorani zgodovinsko ploščo, nasproti ure, ki kaže še zmeraj čas 7 ur in 35 minut; takrat je namreč zadnji odposlanec listina podpisal.

»Res je, gospod župnik,« je odgovoril Sam malo negotov, kakor se mi je zdelo. »On bi bil seve lahko bolj poskrbel zase in priženil toliko denarja, kolikor bi hotel. Toda ona je čedno, postavno dekle in naša!«

»Sam!« sem dejal.

»Prosim, gospod župnik?«

»Svatba je važna stvar; povabljena je, kakor sem slišal, vsa župnija. Upam, da se boste izkazali.«

»Ali jaz, gospod župnik?« je vprašal Sam, kakor bi ga ta nedolžna beseda bila kaj zadela.

»Vem,« sem nadaljeval, kot da ga nisem slišal, »da ste strašno dober človek, toda danes boste imeli velike izkušnje. In gospodu Kaseyu je zelo veliko na tem, da bo vse prav in pošteno. Ali bi ne bilo žalostno,« sem rekel in se ozrl okrog z občudujočim pogledom, »če bi se pri tej veličastni, odlični slovesnosti kaj primerilo, kar bi omadeževalo čast in slavo vse župnije, da, vse dežele?«

»Da, sramotno bi bilo,« je odgovoril Sam ponižno. »Glejte! Hočem vam obljubiti v božjem imenu, da ne bom pokusil kapljice svoj živ dan!«

Pokleknil je in jaz sem ga zavezal, da ne sme piti, dokler ne mine svatba.

Terence Kasey je točno prišel, si vse podrobnosti ogledal in pohvalil ter ves žarel sreče. Tessie je hotela skromno in ponižno iti peš v cerkev kakor vse druge neveste v župniji. A on ni hotel o tem nič slišati. Naročil je sijajno, dvovprežno kočijo iz Mallowa z dvema konjenikoma. Mislim, da je Tessie zaradi njih omedlela. Ravno preden so se napravili v cerkev, se je je namreč lotila lahka omotica, toda hitro se je zavedla in bila potem bolj sveža kot kdaj prej. Kako da je bila oblečena? Ah, o tem se ne menim. To vrstico bom pustil prazno. Ne znal bi si pomagati s francoščino. Toda to vem, da je imela prstan, ki je tako žarel, da bi mogel razsvetliti nebeški obok, če bi ugasnile vse zvezde. Tega-le mi pa ne pripovedujte okrog: besna, nespravljava mala upornica, ki se je ponižala za družico svoji sestri, je brez sramu nosila in razkazovala — pa ne! Tega ne smem povedati. Thade Murphy živi še vedno. Obred je bil hitro končan, hitro in molče je minila sveta maša, ki družji vsa katoliška srca »od solnčnega vzhoda do zahoda, hitro so podpisali zapisnike in potem je Kathleen — ali naj povem? Da, povem v njeno čast — poljubila svojega svaka in ta mali čin ponižanja je izbrisal mučni spomin na nesrečno dedščino sramote, ki je spremljala življenje Nodlage in njenega sinu.

Kdo je bil na svatbi? Vsakdo. In vsakdo ni bil le izborne volje, temveč je tudi čutil del prekipevalne sreče ženina in neveste. Na Irskem imamo navado, da kaj radi spodmaknemo lestvico rojaku, ki se hoče dvigniti do najvišjega vrhunca, četudi se pri tem pobije ali pokveči za vse svoje žive dni. Toda ko pride srečno do vrha, zavijtimo vsi klobuke in kličemo: Hura! Tako so ta dan vsi le čestitali srečnemu paru; spominu na preteklost so bili pozabljeni in pregnani in upi v bodočnost so bili solnčni in zlati. Zakaj bi kazali ubogo človeško naravo vedno v najsiabših, najtemnejših potezah, ko je tako lahko obrniti tudi nje lepo, dobro, ljubečo plat?

Krona vsega je bil slaven pevec balad — kakor kak starodaven irski bard — ravno pred oknom hotela, ki ni le ponsljal velikih spevov preteklosti, temveč jih je znal tudi prikrojiti sedanosti. Tako sem vsaj sklepal iz prvih verzov, katere edine sem uščikoval s tem, da sem si jih zapomnil:

Gospo in gospodične
in vrli vi močje,
poslušajte, kak mične
najte pesmi mi privro.

Opeval bom junaka,
ki ženi se vesel,
ki ga je tekma vsaka
ovenčala s častjo.

Spominjam se pa medlo, ker me je motilo zvenketanje kozarcev, rožljanje nožev in vilic, bučne šale in smeh veselih gostov, da so proglasili Tessijo za najbogatejšo nevesto na Zelenem otoku, kar zadeva osebne vrline — in to je velika beseda. Tako je razposajena radost naglo rastla, govorili so napatnice, prepevali pesmi, dokler ni neizbežna in neizprosna roka pokazala na uro, ko sta morala mlada, srečna poročenca oditi, da ujameta v Mallowu vlak proti — Parizu, če ne zamerite. Da, Terence ni hotel nikamor drugam. Tessie je želela v irski Killarney, toda on je ta predlog zaničljivo zavrnil. V veselo presotnico morata in nikamor drugam!

Samo nekoga ni bilo sredi tega veselja — male, uvele postave, ki je jasno sijala Terencu oni poletni večer pod glogom v Ballinsleji. Ostala je doma in je molila za svojega otroka rožni venec. In ko so jo ljudje dražili, koliko dobrega je zamudila, je odgovarjala, da ji je njen mali, rjavi samovar ljubši kot vse razkošje. Ko se je Tessie vrnila, da se preobleče, se je mati hitro, nakratko, ljubeče poslovila od nje. Bojim se, da se je Kathleen spričo tolike dobrohotnosti in ljubeznivosti svojega svaka odpovedala vsem svojim načelom. Vsaj strašna beseda »sin ovdarnik« ji ni nikoli več prišla na jezik in je ni nikoli več spekla v srcu.

Nekaj tednov pozneje sta se Terence in njegova mlada gospa udomila v svoji lepi hiši ob Shoshonskem jezeru. On si je na vso moč prizadeval preprostiti Noro in Kathleeno, naj prideta k njima. Toda Norah se je držala starih navad in je bolj ljubila malo prodajalno, malo sobo, mirni prostorček v cerkvi in svoj mali, rjavi samovar, kot kamenito palačo ob slikovitem jezeru. Razentega je verjetno, da bo Tessijino pregnanstvo kratko. Lepota Irske, njene bajne pokrajine, stare sladke vezi in prijateljstva, ki so nanovo oživela, čuvstvo, da je doma, dobra srca in bratske roke — vse to je na Terenca Kaseya vplivalo. Lotilo se ga je domotožje in zdi se mi, da hrepeni po strastni tekmi na starih poljih, kjer bi vihtel svoj srebrom okovani lopar, ki ga mu je podaril naš klub ob njegovi poroki. Pride morda dan, ko bo prodal svoje posestvo in hišo in si kupil malo, toplo gnezdo ob kaki opevani, žuboreči reki stare dežele. To želimo vsi. Stari red se izpreminja! Irska zemlja se vrača zopet v irske roke. Mnogi zapušteni dvori po irskih tleh in mnogi podrti gradovi strme iz svojih zevajočih oken proti morju, kakor bi klicali izgnanim Keltom:

»Vrnite se! Vrnite se! Vrnite se v deželo svojih očetov! Naj slišimo še enkrat v svojih sobanah mehke keltske glasove, pod svojo streho smeh vaših otrok, na svojih dvoriščih ječanje dud in brenkanje harf, krik svojih mladih mož na travnikih tam ob reki, stare, smrtnotožne pesmi s polj, vesele igre tam na tratah, s plevelom prerastlih, kamor zro naša ubita okna. Vrnite se! Vrnite se! Dnevi so mračni in kratki, odkar ste odšli; na Irskem ni solnca in noči so dolge in strašne! Na pokopališču, od meseca obsijanem, počivajo kosti vaših dedov! Njihove nemirne duše hodijo po vseh dvorih in kočah in ječanje njihovih zloslutih duhov se razlega preko polj in preko hribov! Nikoli se ne bodo umirili, dokler ne padejo vaše sence na njihove grobove in dokler ne zganejo vaše molitve kakor močan veter bršljana na ransutem

KONEC

Predem smo dali to povest tiskati, smo prejeli sledeče pismo, ki naj ji bo uvod, sagovor in razlaga:

Ogromna nova ladja. V Glasgowu na škotskem so dali v delo ladjo, ki bo vsebovala 60.000 ton 253 m³. Take ladje svet doslej še ni videl. Največje ladje pred vojno je imela Nemčija: Imperator, Vaterland, Bismarck. Vsebovale pa so 50.000, 56.000 in 50.000 ton. Daleč zadaj so bile angleške ladje frigate White Star (bela zvezda), kojih največje so imele po 45 tisoč ton. Nemški veliki ni so po mornovnem sklepu prešli v tujo poselit in vozijo sedaj pod imenom Majestic, Leviathan itd. Nemci sami takih velikih ne gradijo več, temveč kvečjemu ladje do 22.000 ton. Pravijo, da se ladje z okroglo 30.000 tonami še najbolj splavajo. Pri novi angleški ladji je prav posebno treba pripomniti tudi to, da bo motorna, kurjena torej s petrolejem. Vemo že, da Angleži gradbi motornih ladij niso naklonjeni; sedaj bo kar največja motorna. Tako gre čas naprej. Doslej je bila največja motorna ladja »Sturniac iz Trsta, od nas že v posebnem članku opisana.

Dobava soli iz Mrtvega morja. Angleške oblasti so dale pobudo za izkoriščanje Mrtvega morja v svrhu dobave soli. Znano je, da ima Mrtvo morje 25% soli in solnih pmesi v sebi. Zasebna podjetja so sedaj že izdelala načrte za izkoriščanje. Vsebinsko navadne soli v Mrtvem morju cenijo na 10.000 milijonov ton, vsebinsko pepelika pa na 20 tisoč milijonov; tega porabiše lahko kot gnojilo. Vrhutega je v Mrtvem morju klorov kalij, bromov magnezij itd. Dobava je zelo preprosta; ni treba drugega kakor da odvedem morskovo vodo v kakšen postranski prostor, kjer izhlapi in pust ostanku na dnu.

Umetna megla pomoč opeki. Na Švedskem hočejo nekatere opazne postaviti v sušnih prostorih aparate, ki delajo dim. Zmrzel sveži trak opeki hitro škoduje, če par ur mrzla par stopinj pod ničlo je lahko usodno. Gost dim ali megla sta najboljša zaščita proti mrazu, in so si nekatere tovarne na ser Švedskem pomagale doslej tako, da so ob nezadostnem dostopu zraka v mrzlih pomilodanskih in jesenskih nočeh zažigale soto in tako proizvajale dim. Sedaj pa hočejo uporabljati posebne aparate, kakor jih ima v obrambne svrhe tudi že vojskarja.

Bojanljiva samomorilka. V Loir-sur-Main na Francoskem je skočila nek deklica v vodo, hotel se vtopiti. Prišel je mimo policist, videl jo, da je na

Glenanaar, La Sheshone, WY.

Dragi gospod župnik!

Da! Jako rad dovolim. Pripovedujte mojo povest vsaki irski luži. Jaz imam najboljšo in najljubkejšo

ženico od Floride do Vancouverja ter pokam s prsti vsemu svetu pod nos.

Z odličnim spoštovanjem vdani Vam in zvesti

sin Nodlage.

moro rešiti. Nameril je nanjo revolver in je zapil: »Hitro ven, sicer te ustrelim!« Ubogala je in je priplavala na breg, nakar jo je policist poljal k staršem nazaj.

Meh za smeh.

»Ako ni nobenega upanja, gospod zdravnik, zakaj pa ga hočete operirati?«
»Za 1000 dinarjev.«

Gledališka družba je napravila igre po deželi. V nekem kraju so bila prenočišča zelo draga, zato sta dva igralca sklenila, da bosta kar na odru spala. Okolu polnoči se eden od njiju prebudi, ker ga je silno mrazilo. »Ti,« pokliče svojega tovariša, »ali te nič ne zebe?« »Seveda me, kar pa ni nič čudnega, ko so vendar kulise postavljene, ki predstavljajo gozd po zimi v snegu.« »Saj res, čakaj bom kmalu pomagal.« Vstal je ter odstranil te »mrzle« kulise, postavil pa sobo, v kateri je bila naslikana peč. Nato sta zopet zaspala, a ko sta se v jutro prebudila, sta se od vročine potila.

Ana: »Sem slišala, da si zaroko z Mitanom razveljavila.«

Berta: »Res je, in sicer zato, ker sem spredela, da njegova ljubezen ni bila ona globoka, prava ljubezen, na kateri nič na svetu ne spremeni.«

Ana: »Kako pa si prišla na to?«

Berta: »Prav lahko. Vsakokrat se je grozno razjezil, kadar ga je moj pufi ugriznil v stegno.«

Lovci so sedeli v družbi. Eden je hvalil svojega psa, drugi zopet svojega itd. Končno se oglasi tudi star lovec ter pove tole dogodbico:

Pri Zvanovih je nekoč izbruhnil ogenj. Vse je letalo okolu kakor brez

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Detelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke! Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

glave. En otrok je še vstal v goreči hiši. Tu pa domači pes »Finetel« skoči skozi plamen ter kmalu prinese pogrešanega otroka na varno. Vse je bilo tedaj rešeno, toda »Finetel« se vrne še enkrat v gorečo hišo. Kaj neki hoče? Nikdo ni vedel odgovora. Tedaj pa pes zopet prileti ven, seveda ves osmojen in ožgan, v gobcu pa je imel, kaj mislite, kaj...? Ker ni nihče vedel, je nadaljeval; V gobcu je nosil zavarovalno polico, zavito v mokro brisačo.

»Moj brat ima vodilno vlogo v tej novi dramii.«

»Kakšna pa je ta?«

»V zadnjem dejanju vodi konja preko odra.«

Kritik: »Ali je njena igra naravna?«

Ravnatelj gledališča: »Naravna? Ko je sinoči igrala umirajočo mater, je agent, kateri jo je pred kratkim zavaroval za življenje za 200.000 Din, padel v nezavest.«

Agent: »Tu vam ponudim najpopolnejšo registrirno blagajno. Ta vam računa dohodke, izdatke, notira, v kakšen namen so bili izdatki in...«

Trgovec: »Moj dragi, jaz že imam tako blagajno.«

Agent: »Res? Ali smem vprašati, kako se imenuje?«

Trgovec: »Moja žena.«

Prvi otrok: »Pri nas smo pa dobili novega otročička.«

Za krojače!

Izišla je nova, velika

Knjiga krojaštva

za samouk v pri krojevanju.

III. izdaja v slovenskem jeziku.

Vsakemu krojaču neobhodno potrebna ker vsebuje vse, kar mu treba vedeti. Opis knjige se dobi brezplačno pri

A. Kunc, Ljubljana

Gospiska ulica 7

Ameriške zadeve urejuje najbolje in ceno:

Dr. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

Slabi, nerazviti, bolešni otroci in taki brez teka, naj jemlje skozi 6-8 tednov redno po 3 male žlice na dan

„ENERGIN“, železnato kina-vino,

in dobili bodo zdravo in rdečo barvo, izvrsten tek, pridobili bodo na teži telesa in postali odpornejši proti vsem boleznim.

„ENERGIN“-železnato kina-vino je izbornega okusa in ga otroci radi pijejo.

3 velike steklenice za 128 Din ali 6 velikih steklenic za 248 Din in 1 mala zastojna razpošilja po pošti

Laboratorij „ALGA“, Sušak 4

Da je „ENERGIN“ železnato kina-vino zelo dobro zdravilo, se prepričate, ako prečitete samo nižje navedeno zahvalo:

Velecenjeni gospod!

Preizkusil sem Vaše železnato kina-vino „Energim“ pri mojih slabokrvnih otrocih, ki niso imeli nikake slasti do jedi itd. ter sem opazil že po uporabi prve steklenice pri svojih otrocih dober tek, dobro razpoloženje t. j. splošno premembo tako, da se Vam tem potom zahvalujem. Na Vaše zdravilo me je opozoril moj hišni zdravnik.

Sarajevo, 4. jan. 1923.

Spoštovanjem LEONOR FEDY, železničar.

Drugi otrok (zaničljivo): »To ni nič, pri nas smo pa dobili novega papa.«

Koncertni vodja: »Gospoda moja, gospodična Cvilič bode pela Le enkrat še.«

Sarkastičen kritik: »No, hvala Bogu.«

Vodja: »Gospoda moja, gospodična bo mesto Le enkrat še, pela: Vekomaj, večno.«

Kritik je omedlel.

V nekem kraju na deželi bi se imela vršiti predstava, ko eden igralcev zbolil. Ker je imel igralec samo eno vprašanje, so hitro vtaknili premikača kulis v primerno obleko in naučili odgovor. Ko stopil na oder, ga vpraša drugi igralec: »Kako se počuti gospodična Elvira?« in točno je novinec odvrnil: »Ah, nesrečna Elvira, mrtva je, mrtva.« To je bila vsa vloga. A oni igralec nadaljuje: »Kaj, mrtva, to je vendar nemogoče...« Novinec pa se odreže: »Če meni ne verjameš, pa režiserja vprašaj.«

Podarimo 7000 ur

Odločili smo se, da zaradi boljšega razširjenja naših ur podarimo 7000 ur samó proti povračilu stroškov za delo. Da omogočimo nabavo dobre ure tudi slabše stoječim, stavljamo v promet 5000 izvirnih švicarskih moških ur v najfinjšem nikljastem okrovju, eleg. oblika, prezirno idočih, triletno pisмено jamstvo

proti plačilu stroškov za delo Din 185- za komad. Nadalje 2000 posebno elegantnih, električnih potom s pravim zlatom pozlačenih ur, ki se nič ne razlikujejo od pravih zlatih ur. Te ure, ki imajo istotako izvrstno in natančno preizkušeno kolesje, in so posebno lepe, dobavljamo za dame in gospode

proti plačilu stroškov za delo Din 220- za komad, istotako s triletnim pismenim jamstvom. Obenem nudimo posrebrno, zelo lepo uro, ki kaže zelo natančno, za ceno

Din 155- za komad.

Ne zamudite te izredne prilike, ki se ne povrne več in naročite zaželjeno uro. Dobavlja se po povzetju, carine prosto. Poštšina in zavoj 12 Din za komad. Eleg. verižica odgovarjajoča uri 45 Din. Uhren-Exporthaus Zürich, Vogelssangstr. 52/137, Švica. Dnevno dobivamo priznalna pisma, kot je naslednje: Ilandea, 30. okt. 1925. Pošljite mi, prosim, na moj naslov še 2 komada pozlačenih ur za gospode, ker sem s poslano izredno zadovoljen in sem se sam prepričal o njeni točnosti. Gjura Meister, trgovina meš. blaga, Ilandea.

Pisma za Švico stanejo Din 3-, dopisnice Din 1'50.

ZGLASITE SE ZARADI
BLAGA ZA OBLEKE
IN PLAŠČE PRI
R. MIRBLAUČ
LJUBLJANA

SEMENSKO DETELJO

kupi vedno po najvišji dnevni ceni — **FRAN**
POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

V materialu in izdelavi **neprekosljivi**
šivalni stroji

dobivajo se po brezkonkurenčnih cenah **edino**
le z 10 letnim jamstvom pri tvrdki

IV. AUERHAMMER

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 3

katere ima ta tvrdka vedno v najmodernejših opremah za
rodbine, šivilje, krojače in čevljarje na zalogi.

Prodaja tudi na obroke.

Čitajte, važno! Naznanjam slav. občinstvu, da je došla ogromna množina jesenskega in zimskega blaga, katerega prodajam radi prevelike zaloge pod ceno. Pridite in prepričali se boste! Se priporočam spoštovanjem
ANTON SAVNIK, Školja Loka.

K. Pečenko

trgovina vseh vrst **USNJA** ter čevljarskih potrebščin na debelo in na drobno.
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 13.

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

Velika zaloga moškega in ženskega blaga

za spomladanske in letne obleke. Lepa izbira svih lenih rut in šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vsoree.

CREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupim tudi **surovi in stopljeni loj** in ga plačam po najvišji dnevni ceni.
Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

POZOR! **Manufakturna trgovina.**

Najboljše, najcenejše in najsolidnejše manufakturno blago se kupi pri

Angeloslavu Hrastniku

LJUBLJANA, Karlovska cesta 8 (pri Jerančiču).

GAZELA MILO

Tako krasno se pere edino le z milom „Gazela“

To res pravo gospodinsko milo učinkuje temeljito in istočasno blagodejno na vsako, tudi najfinejše perilo. Uporabljajte samo to milo, kajli z njim prati je prava igrača.

Vedite pa tudi, da se v vsakem tisočem kosu nahaja zlatnik.
Ako ga najdete, pomeni to za Vas dvojno srečo!

VOVNO

za ženske kostume, lep karo m Din 43—, enobarven ševjot 50—, karirasto sukno 53—, karirast ševjot 60—, močan pisan parhant 16—, flanel 12—, oksford 12—, belo platno 10—, klot, cvilih, gradi in vsakovrstno manufakturno kupite najceneje v večtrgovini **R. STERMECKI, CELJE št. 19.**

Kadar greste v Celje, prepričajte se. Cenik z več tisoč slikami zastoj. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. — Trgovci engro cene.

Za svetlo, **brinovo olje** (brez gošče in vo-prisno de) plačam 160 D za kilogram. Pri veliki množini dražje. — **M. KLAMMER**, Dolenja vas pri Rakeku, p. Cerknica.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzovjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000—, vloge nad Din 250,000.000—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.